

**Dordt
Sport**

Sportvisie 2030

Niemand Buitenspel in Dordrecht

Dordrecht in de top 10 van sportiefste gemeentes

Inhoud

Voorwoord

Leeswijzer

**Schematische
samenvatting**

1

Visie Sport 2030

2

**Beleidsuitgangspunten
Ruimte voor sport
en bewegen**

3

**Beleidsuitgangspunten
Organisatie
van sport**

4

**Beleidsuitgangspunten
Sportparticipatie**

5

Operationalisering

6

Instrumenten

7

Financiën

8

**Tijdspad
uitvoering**

Voorwoord

Sporten geeft plezier en een gevoel van trots. Het is goed voor je gezondheid, het geeft energie en het gevoel dat je meedoet. Ook verbindt het mensen. Daarom vinden we het belangrijk dat er zo veel mogelijk Dordtenaren in beweging komen. Er sporten al veel mensen, maar we willen meer!

Sportlocaties zijn echte ontmoetingsplekken, waar een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan het gelukkiger, gezonder en sterker maken van Dordtenaren. Daarom moeten ze toekomstbestendig zijn en uitnodigen of zelfs uitdagen tot bewegen. Dat geldt niet alleen voor de accommodaties van onze mooie verenigingen, maar ook voor de openbare ruimte.

Met deze sportvisie willen we daar een belangrijke bijdrage aan leveren en de sport in Dordrecht versterken. Want... sporten is leuk! En dat staat eigenlijk voorop: sportplezier. Iedere Dordtenaar kan een leven lang plezier beleven aan sport. Of je nou recreatief sport of topsporter bent, of vooral geniet van sport als supporter of vrijwilliger. Iedereen kan op zijn of haar eigen manier actief zijn en meedoen.

Het begint allemaal bij de jeugd, want jong geleerd is oud gedaan. Ieder kind moet een sportieve start in het leven kunnen maken. Maar ook andere doelgroepen willen we meer betrekken bij de sport en bewegen. Daarom draagt deze visie ook de titel 'Niemand buitenspel in Dordrecht'.

We leggen de lat in deze visie hoog. We hebben de sportieve ambitie om met Dordrecht in de top 10 van sportiefste gemeente van Nederland te komen. Dat is onze stip aan de horizon. En ik kijk ernaar uit om hier met onze clubs en andere sport- en maatschappelijke partners mee aan de slag te gaan.

Samen met veel sportplezier naar een gelukkiger, gezonder en sterker Dordrecht!

Marc Merx
Wethouder Sport

Leeswijzer

Op de volgende pagina hebben we de Sportvisie 2030 schematisch samengevat. In 2030 moet de kracht van sport bijdragen aan een gelukkiger, gezonder en sterker Dordrecht. Het versterken van de sportsector heeft prioriteit. Een sterke sportsector vormt een sterke basis om de kracht van sport in te zetten. In hoofdstuk 1 hebben we deze visie als uitgangspunt genomen. Dit doen we door het versterken van de ruimte voor sport en bewegen (hoofdstuk 2); de organisatie van sport (hoofdstuk 3) en de sportparticipatie (hoofdstuk 4).

In hoofdstuk 2 wordt de 'ruimte voor sport en bewegen' omschreven. Die ruimte bestaat uit zowel buiten- als binnensportaccommodaties en de openbare ruimte. We schetsen de capaciteit (o.b.v. normen/richtlijnen) en de ontwikkelrichting. Een belangrijke rode draad door het hoofdstuk is: ontmoetingen die plaatsvinden door het gebruik van de ruimte van sport. Ook een rode draad is dat de accommodaties in Dordrecht veelal verouderd zijn en dat investeren nodig is.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de verschillende sportverbanden die er zijn om sport te organiseren. De manieren van ondersteuning worden omschreven. We hanteren het uitgangspunt dat een sociaal veilig, gezonde en inclusieve sportomgeving vanzelfsprekend moet zijn.

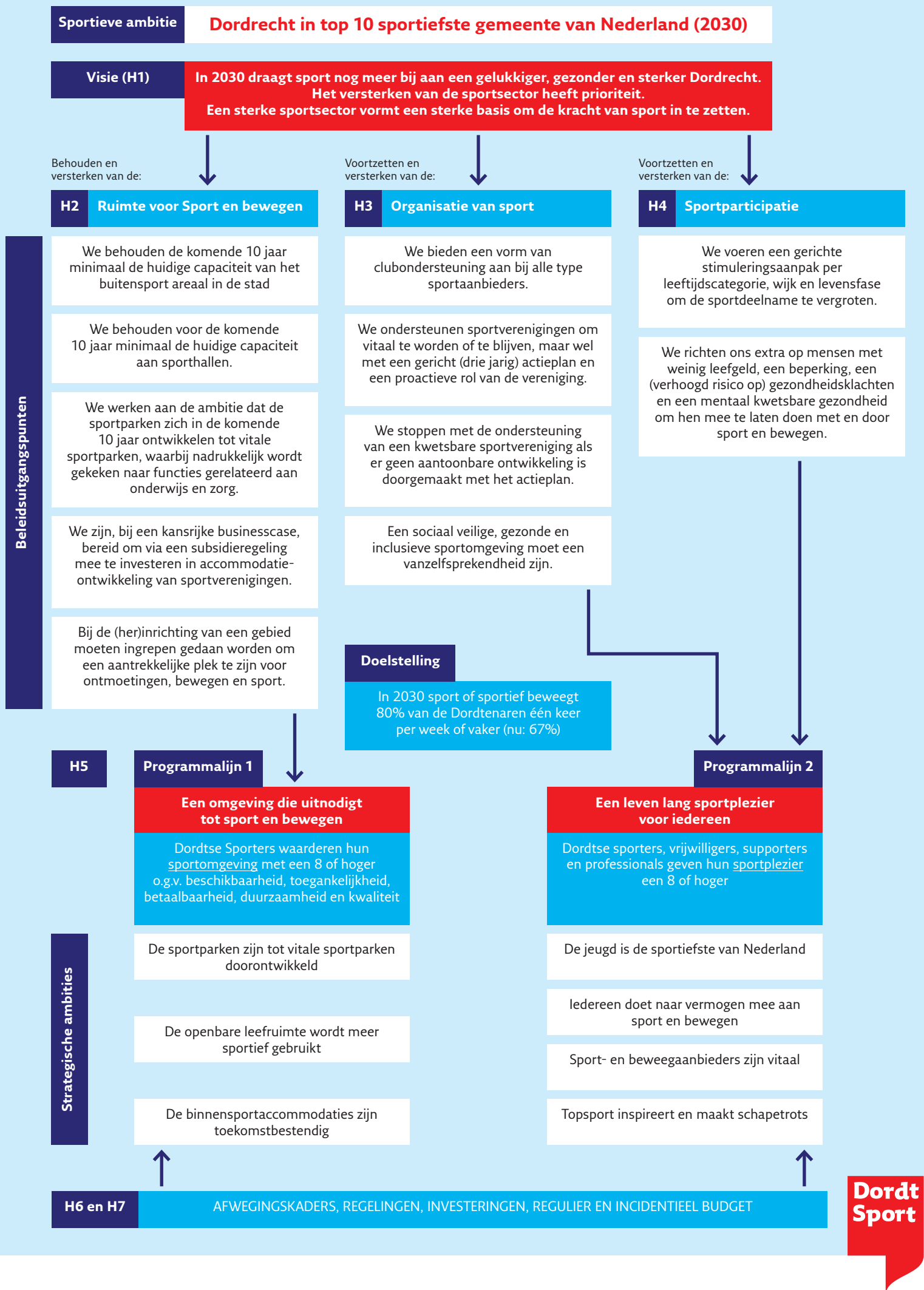
In hoofdstuk 4 staat de sportparticipatie centraal. Een gerichte aanpak op leeftijds-categorieën, levensfasen en specifieke doelgroepen vormt hier het uitgangspunt.

De beleidsuitgangspunten uit deze hoofdstukken brengen we voor de uitvoering samen in twee programmalijnen met specifieke zeven ambities. Deze worden toegelicht in hoofdstuk 5.

In hoofdstuk 6 maken we inzichtelijk welke instrumenten er zijn om aan deze ambities te kunnen werken. Een financieel overzicht met een bestedingsplan voor de incidentele middelen staat in hoofdstuk 7. Tot slot formuleren we in hoofdstuk 8 het tijdspad voor uitvoering.

Definitie: Sporten, sportief bewegen, bewegen

We spreken in deze visie bewust over sporten én (sportief) bewegen en kiezen ervoor deze niet heel strikt te definiëren. Dat kan per persoon verschillen. Wat voor de ene Dordtenaar een zware sportieve activiteit is kan voor de andere Dordtenaar misschien een rustig beweegmoment zijn. Over het algemeen kan gesteld worden dat 'sport' zich kenmerkt door een zwaardere intensiteit. Onder 'sportief bewegen' verstaan we veelal lichte lichamelijke activiteit en onder 'bewegen' verstaan we het bewegen in het dagelijks functioneren. We stimuleren sport en sportief bewegen voor alle levensfasen, maar focussen voor jeugd en volwassenen meer op sportdeelname en bij de ouderen op beweegdeelname.

1

Visie Sport 2030

Sport is het maatschappelijk cement in onze samenleving. Het zorgt voor verbinding, voorkomt vereenzaming, bevordert ontmoeting, disciplineert, zorgt ervoor dat je vitaal oud kan worden en is van belang voor de mentale en fysieke gezondheid. Te lang is sport gezien als een activiteit die enkel of vooral goed is voor de gezondheid.

Sport- en beweegactiviteiten die op een gestructureerde, respectvolle en veilige wijze worden georganiseerd, dragen bij aan het oplossen van uiteenlopende sociale problematieken. Sport is dan niet alleen een doel op zich maar heeft ook een preventieve functie met maatschappelijke impact. Dit vertaalt zich in sociaaleconomische impact. Voorbeelden zijn besparing op zorgkosten, minder ziekteverzuim, minder schooluitval, hogere arbeidsproductiviteit.

Om dat cement optimaal te benutten is een goede sportinfrastructuur noodzakelijk die jonge kinderen tot en met onze seniore Dordtenaren dagelijks inspireert en zo uitnodigt om te bewegen en te ontmoeten. Want jong geleerd is oud gedaan en stelt bovendien in veel gevallen een beroep op de overbelaste zorg uit. Want waar voor kinderen het plezier vaak de belangrijkste motivator is, is dat naar mate je ouder wordt ook de gezondheid. Van even groot maatschappelijk belang is dat mensen elkaar, ongeacht de achtergrond, leren kennen en respecteren, je al vroeg in je leven leert samen te winnen en te verliezen, samen te werken en je eigen belang onderschikt te maken aan dat van het team.

De sportinfrastructuur bestaat uit verschillende elementen en varieert van mooie vitale sportparken met toekomstbestendige accommodaties en met sterke verenigingen voor het georganiseerd sporten tot sport-, speel- en beweegfaciliteiten in de directe omgeving van huis, school of werk voor ongeorganiseerd sporten. Ook dat ongeorganiseerd sporten willen we zo faciliteren dat het zoveel mogelijk in verbinding met elkaar gebeurt zodat er ruimte blijft voor ontmoeting en verbinding.

Om deze visie te operationaliseren hebben we de ambitie om in 2030 tot de top 10 meest sportieve gemeenten in Nederland te horen. Dat gaat veel van ons, de sporters, verenigingen, stichtingen en andere sportaanbieders vragen. Het onderstaande beleid geeft richting aan de manier waarop we dat willen operationaliseren en realiseren. In de afgelopen jaren hebben we gezien dat de wereld snel kan veranderen. Daarom een visie met beleid dat niet vast gebeiteld is in beton, maar wel richtinggevend en kaderstellend met voldoende ruimte voor aanpassingen als de ontwikkelingen daarom vragen. De stip op de horizon is gezet; de route in grote lijnen ook en hoe dichterbij in de tijd, des te concreter de operationalisering.

Met deze visie willen we ook de bestaande spanning binnen Dordtse sportdossiers verminderen. Die spanning is ontstaan door aan de ene kant hoge ambities en kansrijke verbindingen met andere ontwikkelingen in het sociaal en ruimtelijk domein. Maar aan de andere kant zijn er verouderde sportparken en sportvoorzieningen die onvoldoende onderhouden zijn en niet altijd meer aansluiten bij de veranderende wensen en behoeften van de Dordtenaren. En ook financieel zit er spanning op het thema met enerzijds verouderde tarieven en anderzijds beperkte middelen om te investeren in de sport. Maar ook onduidelijkheid over wie nou hoeveel krijgt en onvrede over het feit dat de ene vereniging wel subsidie krijgt en de andere niet.

Versterken van de sport (sport als doel)

In 2021 is de Agenda Dordrecht 2030 vastgesteld. Dordrecht investeert in de kwaliteit van de stad en het welzijn van alle Dordtenaren. Er wordt verder gebouwd aan een fijne, duurzame leefomgeving en meer gelijke kansen. Een stad met uitstekende voorzieningen. En een goed vestigingsklimaat. Er zijn zeven programma's geformuleerd. Het sportbeleid draagt aan deze agenda bij door met name te werken aan het welzijn van alle Dordtenaren in de meeste brede zin.

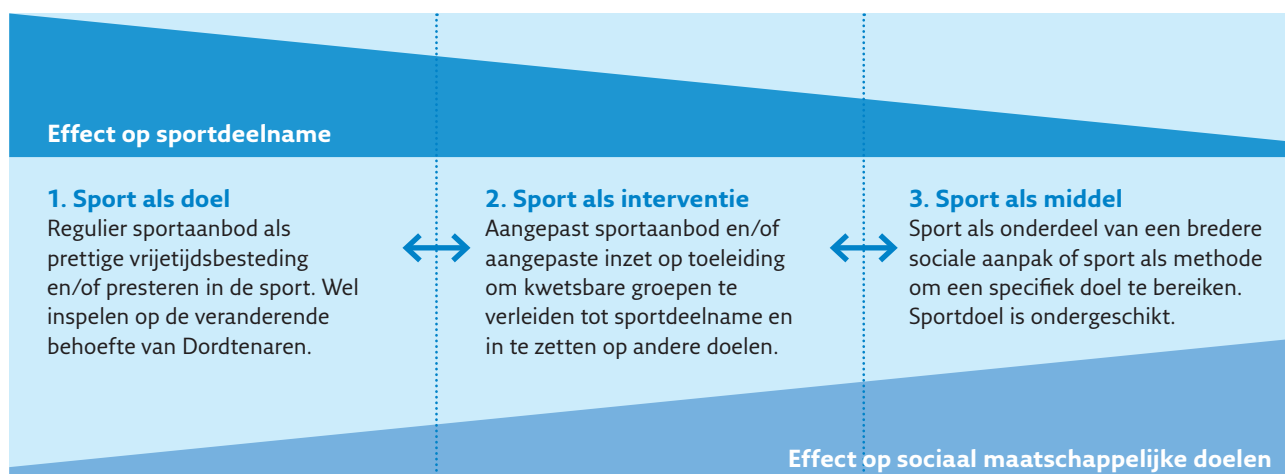
Sport, bewegen en preventie

Sport en bewegen maakt gezonder en gelukkiger. Het leert je op jonge leeftijd samenwerken, winst samen te vieren en verlies te incasseren. Het geeft sociale contacten en zorgt voor minder aanspraak op zorgvoorzieningen. Daarom vinden we het belangrijk dat onze inwoners meer sporten, jong en oud.

Passage Politiek Akkoord 2022-2026

Want sport verbreedert, verbindt, versterkt de sociale cohesie en kan een medicijn zijn tegen polarisatie. Natuurlijk vergroot het ook de kwaliteit van leven, laat ziekteverzuim dalen, arbeidsproductiviteit stijgen en levensverwachting groeien.

Sport heeft dus altijd maatschappelijke impact. Soms is sport een doel, soms een interventie en soms een middel. In het onderstaande schema wordt dat weergegeven. In deze visie gaat het vooral over sport als doel. Ook als het gaat om de financiering.

Het versterken van de sportsector gaat via de combinatie tussen hardware, orgware en software. Met andere woorden, om de ruimte voor sport en bewegen (hardware), de organisaties die daar actief zijn (orgware) en de activiteiten die daar worden aangeboden die leiden tot sportparticipatie (software). De visie is gebaseerd op diverse onderzoeken en inzichten. In bijlage 1 zijn de trends en ontwikkelingen en de data rondom sport en bewegen omschreven die de basis vormen voor de sportvisie.

Zo sport en beweegt Dordrecht

In bijlage 1 is een uitgebreide analyse gemaakt over sporten en bewegen in Dordrecht. In de Sportvisie benoemen we de ambitie om 80% van de Dordtenaren een keer per week of vaker aan het sporten te krijgen. Anno 2022 is dit percentage 67%. We formuleren daarnaast rapportcijfers voor sportomgeving en sportplezier. Daar zijn nog geen lokale cijfers voor. Via o.a. de lokale sportdeelname index gaan we die meten (ook t.o.v. landelijke onderzoeken). Voor de top 10 ambitie sportieve steden kijken we naar De Atlas voor gemeenten. In 2020 stond Dordrecht o.g.v. sport op positie 38.

2

Beleidsuitgangspunten Ruimte voor sport en bewegen

De ruimte voor sport bestaat uit de fysieke (sport)infrastructuur die sport, spelen en bewegen faciliteert.

Tabel: Ruimte voor sport en bewegen

Sport-accommodaties	Playgrounds & speelplekken	Openbare (groene) ruimte	Routes en paden	Recreatieve buitengebieden
Sportparken Tennisparken Sporthallen Gym- en spelzalen Sportboulevard Zwembaden Sport en leisure	Cruyff Courts Krajicek Playground Schoolpleinen Skateparken Outdoor fitness Trapveldjes Speeltuinen	Stadsparken Beweegtuinen Plantsoenen Speelvijvers Meren	Wandelroutes Fietspaden Skeelerroutes Ruiterpaden	Merwelanden Biesbosch

We versterken de sportsector door het (door)ontwikkelen van toekomstbestendige buiten- en binnensportaccommodaties en het beter benutten van de openbare ruimte voor sporten en bewegen. Met deze visie spreken we uit in de top 10 van sportiefste steden van Nederland te willen komen en de sportdeelname te verhogen naar 80%. Daarbij houden we rekening met de ambitie van de stad om naar 140.000 inwoners te groeien (20.000 inwoners meer). Sportaccommodaties zijn een belangrijke voorwaarde om het sporten en bewegen te kunnen faciliteren. We willen de komende jaren (2023-2030) voorzien in voldoende, functionele, efficiënte en toekomstbestendige sportaccommodaties.

We hebben vijf beleidsuitgangspunten geformuleerd:

1. We behouden de komende 10 jaar minimaal de huidige capaciteit van het buitensport areaal in de stad;
2. We behouden voor de komende 10 jaar minimaal de huidige capaciteit aan sporthallen;
3. We werken aan de ambitie dat de sportparken zich in de komende 10 jaar ontwikkelen tot vitale sportparken, waarbij nadrukkelijk wordt gekeken naar functies gerelateerd aan onderwijs en zorg;
4. We zijn, bij een kansrijke businesscase, bereid om via een subsidieregeling mee te investeren in accommodatieontwikkeling van sportverenigingen;
5. Bij de (her)inrichting van een gebied moeten ingrepen gedaan worden om een aantrekkelijke plek te zijn voor ontmoetingen, bewegen en sport.

In de volgende paragrafen gaan we in op de capaciteitsanalyse en ontwikkelrichting van de verschillende sportaccommodaties.

2.1 Sportparken

De sportparken hebben een belangrijke functie in het behouden en versterken van een gezonde stad: sporten, bewegen, elkaar ontmoeten en gebieden met elkaar verbinden.

Capaciteit

Dordrecht beschikt over 9 sportparken. We verdelen deze in de grotere sportparken in de Dordwijkzone (Stadspark XXL) en de kleinere wijksparken.

Tabel: Sportparken

Sportparken in stadspark XXL	Wijksparken
1. Schenkeldijk 2. Krommedijk 3. Reeweg 4. Stadspolders	1. Patersweg 2. Zeehavenlaan 3. Crabbehof 4. Smitsweg 5. Gravensingel

Om de (toekomstige) capaciteit aan buitensport op de sportparken te bepalen hanteren we de normen die nationale sportbonden hanteren. Op basis van een afwegingskader (hoofdstuk 6.1) toetsen we of er structureel te veel of te weinig capaciteit op een sportpark aanwezig is.

Ontwikkelrichting

De vier sportparken in de Dordwijkzone ontwikkelen zich tot vitale sportparken door inzet op:

1. Goede en verscheidenheid in sportvoorzieningen, sterke verenigingen en veilige bereikbaarheid;
2. Optimaliseren ruimtegebruik en functiemenging op de bestaande sportparken;
3. Vergroening van de sportparken: meer groen, klimaat adaptief en hogere biodiversiteit;
4. Meer samenwerking op de sportparken tussen de verschillende gebruikers;
5. Meer mogelijkheden voor de recreatieve sporters op en tussen de sportparken.

De vijf wijkspportparken ontwikkelen zich tot vitale sportparken door inzet op:

1. Goede sportvoorzieningen, sterke verenigingen en veilige bereikbaarheid;
2. Sportparken als ontmoetingsplek voor de hele buurt;
3. Vergroening van de sportparken: meer groen, klimaat adaptief en hogere biodiversiteit.

In bijlage 2 schetsen we het toekomstperspectief per sportpark.

Definitie: openheid en functiemenging

Open sportparken bieden veel mogelijkheden en uitdagingen. Er zijn verschillende mogelijkheden qua toegankelijkheid van de sportparken: altijd openbaar, overdag openbaar, alleen via de vereniging toegankelijk. We bekijken per sportpark hoe sportfaciliteiten zo openbaar mogelijk gemaakt kunnen worden. Dat wil zeggen met zo min mogelijk hekken en maximale natuurlijke begrenzing. Een en ander speelt vooral op de sportparken in de Dordwijkzone. Een schoon, heel en veilig sportpark blijft een absolute voorwaarde.

Onder functiemenging op een sportpark verstaan we dat het sportpark ook gebruikt wordt voor andere doelen dan sport. Denk aan onderwijs, buurtfunctie of een fysiopraktijk. Maar ook aan andere vormen van sport en bewegen (bijvoorbeeld voor de ongeorganiseerde sporters). Het resultaat: een park waarbij wonen, werken, onderwijs, zorg, sport en dienstverlening naast elkaar mogelijk zijn.

2.2 Tennisparken

De tennissport is een van de weinige sporten die na Corona een positieve ontwikkeling in het ledental kent. Ook de opkomst van padel heeft bijgedragen aan een forse stijging van zo'n 300 leden tussen 2020 en 2021 (3129 lidmaatschappen bij de KNLTB). De huidige tenniscapaciteit moet minimaal gelijk blijven en evenwichtig verdeeld over de stad.

Capaciteit

Sinds twee jaar hebben we 6 tennislocaties met in totaal 40 banen in de stad. De KNLTB hanteert als richtlijn 70-90 leden per verlichte tennisbaan. Onze stad zou nu tussen de 38 en 46 banen moeten hebben en heeft dat ook. In het scenario dat de gemeente in 2030 een omvang van 140.000 inwoners kent, loopt de druk op de

tennisbanen mogelijk dusdanig op dat er knelpunten (bij specifieke verenigingen) ontstaan. Dit betekent dat dan tussen de extra banen nodig zijn om aan de behoefte te voldoen. Drie tennisverenigingen hebben eigen grond waar de banen e.d. op liggen.

Ontwikkelrichting

Een goede spreiding van de tennislocaties over de stad is belangrijk. In 2020 gold dat de maximale afstand tot een tennislocatie 1,5 km betrof. We vinden het belangrijk dat er aantrekkelijke tennisclusters verspreid over de stad zijn. In lijn met de eerder door de tennisverenigingen opgestelde tennisvisie, zien we drie clusters:

1. Dubbeldam
2. Schenkeldijk
3. Dordrecht-midden

Tennisclusters Dordrecht 2022 e.v.						
		Leden 2021	Tennis banen	Min	Max	Padel banen
DUBBELDAM						
Gravensingel	T.C. Dubbeldam	660	6	8 (7,3)	10 (9,4)	Loopt
SCHENKELDIJK						
Schenkeldijk	Tennisvereniging C.C.	742	11	9 (8,2)	11 (10,6)	2
DORDRECHT-MIDDEN						
Krommedijk	R.C.D.	200	4	3 (2,2)	3 (2,8)	2
Nieuweweg	D.L.T.C./Thialf	499	5	6 (5,5)	7 (7,1)	1
Monarda	Dash'35	772	10	9 (8,5)	11 (11,0)	wens
Stadspolders	S.V. Oranje Wit	256	4	3 (2,8)	4 (3,6)	3
Totaal Dordrecht-midden		1727	23	21	25	6
Totaal Dordrecht		3129	40	38	46	8

Op dit moment bestaat het cluster Dordrecht-midden uit vier tennislocaties waarvan ruim 1700 inwoners lid zijn. Het betekent een belangrijk gebied om tennis te faciliteren, zeker bij een toename van de sportdeelname en de bevolkingstoename. De huidige situatie kan onder druk komen te staan door gebiedsontwikkelingen Spoorzone, maar vanuit de sportvisie geniet het de voorkeur dat (tennis)verenigingen op de huidige locatie in Dordrecht-midden blijven.

2.3 Sporthallen, sportzalen, gymzalen

Onze stad beschikt over 24 gymzalen, 4 sportzalen en 8 sporthallen. Gymzalen en sportzalen hebben vooral een functie voor bewegingsonderwijs. Sportverenigingen gebruiken ze in de avonden voor trainingsdoeleinden. Sporthallen worden zowel voor trainingen als wedstrijden gebruikt. Diverse sporten kunnen alleen in wedstrijdverband beoefend worden in een sporthal.

Type	Toelichting	Afmetingen	Sporten
Gymzaal	1 zaaldeel	12 x 21 x 5,5	Gevechts- en verdedigingssporten, gymnastiek/turnen, tafeltennis, badminton en volleybal
Sportzaal (spelzaal)	2 gekoppelde zaaldelen	28 x 22 x 7	Gevechts- en verdedigingssporten, gymnastiek/turnen, tafeltennis, badminton, volleybal en basketbal
Sporthal (verenigingshal)	3 of meer gekoppelde zaaldelen	Minimaal 24 x 44 x 7	Gevechts- en verdedigingssporten, gymnastiek/turnen, tafeltennis, badminton, volleybal, basketbal, zaalhandbal, zaalhockey, zaalkorfbal en zaalvoetbal

**Tabel: Aanbod sporthallen en sportzalen in 2022
(in aantallen per 25.000 inwoners)**

	Sporthallen	Sportzalen
Dordrecht	1,7	0,8
Drechtsteden	2,4	0,4
Referentiegemeenten	1,8	1,0
Nederland	2,4	1,0

Capaciteit en ontwikkelrichting gymzalen en sportzalen

In juli 2020 is het Integraal Huisvestingsplan Gymzalen Gemeente Dordrecht vastgesteld. Uitgangspunt is een integrale afweging. Een zaal die zowel geschikt is voor onderwijs als voor recreatief gebruik biedt meer mogelijkheden en is voordeliger in de exploitatie. Bij nieuwbouw van een gymzaal of sportzaal (spelzaal) wordt gekeken of er behoefte is om deze geschikt te maken voor extra mogelijkheden in het (avond)gebruik. Bepaalde sporten vragen bijvoorbeeld een grotere/dubbele zaal, aanvullende belijning en extra bergruimte. Het plan is in 2020 op hoofdlijnen uitgezet. Bij het maken van de concrete plannen per zaal worden de mogelijkheden tot gecombineerd gebruik verder verkend.

Capaciteit sporthallen

Onze stad beschikt over acht sporthallen: zeven verenigingshallen op vijf locaties en één sporthal in de Sportboulevard.

Bij het bepalen van de behoefte aan sporthallen hanteren we twee richtlijnen:

Draagvlakcijfers uit de Planologische Kengetallen	De draagvlakcijfers stellen dat bij een bepaalde bevolkingsomvang voldoende behoefte bestaat voor een bepaald type binnensportaccommodatie.
	<i>Sporthallen in een stedelijke context moeten een draagvlak hebben van 10.000 tot 17.500 inwoners.</i>
Gebruiksrichtlijnen (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)	De gebruiksrichtlijnen stellen dat er een minimale behoefte in uren moet zijn voor de bouw en/of exploitatie van een binnensportaccommodatie.
	<i>De VNG adviseert gemeenten dat voor de bouw en exploitatie van een sporthal of sportzaal een behoefte moet bestaan waarmee de accommodatie 40 weken lang 40 uur per week gevuld kan worden met onder andere sportactiviteiten en lessen bewegingsonderwijs. Op jaarbasis komt dit neer op een (minimaal) gebruik van 1.600 uur.</i>

Uitgaande van deze richtlijnen zijn er nu en ook bij de gewenste groei voldoende sporthallen.

Tabel: Capaciteitsanalyse sporthallen Dordrecht (Mulier Instituut)

Sporthallen			Behoefte	
			Minimaal	Maximaal
Jaar	Inwoners	Aanbod	17.500	10.000
2022	119.359	8	6,8	11,9
2030	123.000	8	7,0	12,3
2030	140.000	8	8,0	14,0

Uitgaande van de gebruiksrichtlijn VNG voldoen zes van de zeven verenigingshallen aan de norm van 1600 uur. Alleen in sporthal De Dijk lukt het niet om aan dit aantal uren te komen. Duidelijk is ook dat dit niet aan de invulling vanuit sport ligt. Het niet kunnen benutten van deze hal voor bewegingsonderwijs is de oorzaak. Voor de sport is deze hal echter absoluut noodzakelijk.

Tabel: Gebruiksuren verenigingshallen Dordrecht 2018-2019 (i.v.m. corona is dit seizoen als vergelijk gebruikt)

Verenigingshallen (sporthallen)	Totaal uren sport en onderwijs	Uren moeder-vereniging	Uren overig (o.a. andere sport-verenigingen)	Totaal uren sport	Totaal uren onderwijs
Stichting Reeweghal	2356	392	819	1211	1145
Stichting CKV Oranje Wit Hal 1	1729	669	222	891	838
Stichting CKV Oranje Wit Hal 2	1740	375	496	871	869
Stichting De Dijk	1333	973	287	1260	73
Stichting Vorrinklaan hal 1	1736	641	480	1121	615
Stichting Vorrinklaan hal 2	1736	641	480	1121	615
Stichting Deltahal	2532	888	324	1212	1320
Totaal	13163	4580	3827	8407	5475

De bezetting van de sporthal in de Sportboulevard komt ruimschoots aan de 1600 uur (zo'n 80 uur per week door bewegingsonderwijs overdag en verenigingsgebruik in namiddag, avond en zaterdag).

Ontwikkelrichting sporthallen

In Dordrecht zijn zeven sporthallen in eigendom van vijf verschillende stichtingen. Dit worden verenigingshallen genoemd en is binnen Dordrecht ook wel bekend als het Verenigingshallenplan (VHP). Op basis van een interne en externe analyse, gesprekken met de stichtingsbesturen en het uitgangspunt dat we met de sportvisie 2030 de sportsector willen versterken, stellen we voor het fundament onder het VHP te versterken. We continueren daarmee wel de constructie VHP.

Verenigingshal	Eigendom	Exploitatie	Looptijd
Deltahal	Stichting Deltahal	Stichting Deltahal	31/07/2029
Sporthal De Dijk	Stichting Sporthal de Dijk	Stichting Sporthal de Dijk	24/10/2026
Oranje Wit Hal (2)	Stichting c.k.v. Oranje Wit Hal	Stichting c.k.v. Oranje Wit Hal	15/03/2023 (hal 1) 31/12/2037 (hal 2)
Deetosnel hal (2)	Stichting Vorrinklaan	Stichting Vorrinklaan	30/06/2039
Fortiushal	Stichting Overdekte Accommodatie Fortiushal	Stichting Overdekte Accommodatie Fortiushal	01/01/2030

De verenigingshallen zijn gebouwd vanuit de behoefte om een aantal binnensporten te accommoderen. Aan de stichtingen zijn moederverenigingen gelieerd. De moederverenigingen hebben de beschikking over een 'eigen accommodatie' tegen relatief lage kosten, eigen clubhuizen, meer uren in de hallen en zeggenschap.

Waar het sportpark (kantine, kleedkamer en sportveld) de thuisbasis is voor veel buitensportverenigingen, zijn de verenigingshallen dit voor de binnensportverenigingen. Een vertrouwde thuisbasis waar mensen elkaar ontmoeten tijdens en na het sporten. Met vrijwilligers die eerder bereid zijn om zich in te zetten voor de 'eigen sporthal' en zich verantwoordelijk voelen voor het onderhoud, de schoonmaak en beheer en toezicht. Dat is de kracht van de unieke constructie van de verenigingshallen. Sportverenigingen die enkel een sporthal huren, missen juist na het sporten deze belangrijke sociale component.

Het VHP maakt het voor de gelieerde korfbal-, atletiek- en volleybalvereniging(en) mogelijk om echt 'hun rol als vereniging' te kunnen pakken. Het VHP draagt daarmee bij aan sterke sportverenigingen en voorziet in de behoefte aan binnensportaccommodatie (wedstrijdsporten en trainingen).

Een bijkomend voordeel is dat het VHP voor de gemeente financieel de meest voordelige vorm is. Bij exploitatie door de vijf stichtingen zijn de lasten veel lager dan bij een exploitatie met beroepskrachten, bijv. als we als gemeente de exploitatie zelf zouden doen. Dit heeft te maken met lage stichtingskosten (die zich vertalen in lage kapitaallasten), personeelslasten en onderhoudskosten (beide mede als gevolg van de inzet van vrijwilligers).

Dit zijn de drie belangrijkste redenen om het VHP voort te zetten. Echter, er is wel een steviger fundament nodig.

1. Het versterken van de financiële positie van de verenigingshallen;
2. Het versterken van het gebruik en de planning van de verenigingshallen;
3. Het versterken van de governance structuur van de verenigingshallen.

In hoofdstuk 6 schetsen we het afwegingsschema en de nieuwe VHP bijdrage. Een uitgebreidere toelichting op het nieuwe verenigingshallenplan is als bijlage 3 toegevoegd.

2.4 Sportboulevard

De Sportboulevard is gepositioneerd als het vlaggenschip voor sport in Dordrecht: de Sportboulevard is een multifunctionele sportaccommodatie met een eigen unieke functie voor de stad, de regio en Nederland.

Capaciteit

De Sportboulevard beschikt over een ijsbaan, zwembad, Optisport Health Club, sporthal, turnhal en twee vergaderzalen. De Sportboulevard faciliteert een mix van verenigingssporten, zelfgeorganiseerd sporten, (topsport)evenementen en talentontwikkeling op één plek. Op deze plek lopen in één gebouw toptalenten, verenigingsmensen, sporters, recreanten, 'zwemles-ouders', kinderen, deelnemers aan wedstrijden, coaches, docenten en zakenmensen rond. Het gebouw huisvest zo'n 16 sportaanbieders die structureel gebruik maken al dan niet met eigen clubgebouw.

Ontwikkelrichting

Optisport is de exploitant. Het huidige contract met Optisport loopt tot 1 april 2030. Het gebouw is eigendom van de gemeente. Daarnaast is er een samenwerkings-overeenkomst tussen de gemeente, Optisport en sportverenigingen. De gezamenlijke ambitie: De sportboulevard is een florerende en betekenisvolle sportaccommodatie waar 'meedoen', 'ontdekken' en 'beleven' samenkomen. En is daarmee het vlaggenschip van sport in Dordrecht.

Net als de sportparken en de verenigingshallen vindt in de Sportboulevard volop ontmoeting plaats. Sporters van alle leeftijden, op alle niveaus, vrijwilligers en toeschouwers bezoeken de Sportboulevard met een sportief doel. Het gezamenlijk werken aan het optimaliseren van deze sociale functie van de Sportboulevard moet de komende jaren meer aandacht krijgen. Hierbij zien we ook kansen met ontwikkelingen in de Middenzone. Het behouden van de shorttrackevenementen voor de stad is een belangrijk streven.

Drie belangrijke knelpunten vragen wel de aandacht. Door een aantal ontwikkelingen (onder andere hoge energiekosten) staat de betaalbaarheid onder druk. Daarnaast moet het onderhoudsplan herijkt worden. Voor het parkeren en parkeertarieven bij plekken met een maatschappelijke functie, zoals de Sportboulevard, worden oplossingen onderzocht.

2.5 Zwembaden

Naast het zwembad in de Sportboulevard is er ook een mogelijkheid om overdekt te zwemmen in De Dubbel. Daarnaast is er met het Wantijbad een buitenzwembad. De gemeente is eigenaar van alle 3 de zwembaden. De exploitatie wordt gedaan door de exploitanten Optisport, Stichting Wantijbad en Stichting De Dubbel. Het Wantijbad ontvangt een subsidie voor onderhoud. Optisport en Stichting De Dubbel ontvangen een exploitatiebijdrage van de gemeente.

Capaciteit

Dordrecht beschikt met de Sportboulevard en De Dubbel over 2.226m² overdekt zwemwater. De landelijke planologische richtlijn zwemwater per inwoner is: 0,01m². Deze richtlijn is heel algemeen en bieden niet meer dan een grove indicatie van de werkelijke behoefte. Op basis van deze richtlijn voldoet Dordrecht dus ruim in het overdekt zwemaanbod.

Overdekte zwembaden

Jaar	Inwoners	Aanbod	Richtlijn
2022	119.359	2.226 m ²	1.194 m ²
2030	123.000	2.226 m ²	1.230 m ²
2030	140.000	2.226 m ²	1.400 m ²

Ontwikkelrichting

Er zijn geen specifieke ontwikkelingen in het kader van de zwembaden.

2.6 Eigen accommodaties sportverenigingen

Er zijn ook (binnen)sportverenigingen (en stichtingen) die een eigen sportaccommodatie hebben (bijvoorbeeld de gymnastiekverenigingen DVO en Sparta, handbalvereniging MOK, de tennishal, de tafeltennisvereniging). Deze accommodaties zijn veelal ingericht voor voornamelijk één tak van sport. We willen ook deze verenigingen stimuleren om hun accommodatie toekomstbestendig te houden of maken.

2.7 Sport- en leisure accommodaties

De commerciële sportaanbieders zien we in deze sportvisie als belangrijke spelers in de sportsector. Het huisvesten van commerciële sportondernemers in onze stad is de afgelopen decennia geen gemakkelijke opgave gebleken. Vaak is er in het bestemmingsplan geen sport bestemd of zien we dat de ruimte die wordt geboden (bijvoorbeeld op het Gezondheidspark middenzone) niet aansluit op de vraag van sportondernemers (met vraag naar ook wat grotere formules). Het ontwikkelen van een dergelijke locatie brengt erg veel tijd met zich mee (met onzekerheden op uitkomst), dat maakt dat deze locaties voor dit type commerciële sportondernemers niet erg interessant is (gebleken). Een ruimtelijke inventarisatie van de mogelijkheden in onze stad voor dit soort initiatieven is een eerste stap. We continueren het betrekken van de sportondernemers bij maatschappelijke vraagstukken (sport, bewegen en preventie).

2.8 Openbare ruimte

De openbare ruimte nodigt uit tot sportief bewegen. Ook Sportaanbieders kunnen daarvan gebruik maken door hun aanbod in de open lucht de buurten in te brengen. De Sportvisie 2030 kan niet afzonderlijk gezien worden van andere beleidsdomeinen en opgaven die inzetten op bewegen. Bijvoorbeeld het mobiliteitsbeleid met behulp van het STOMP principe¹. Ook bij de ontwikkeling van Stadspark XXL (Dordwijkzone) is ruimte voor bewegen een belangrijk uitgangspunt: *“Sporten, zoals hardlopen, bootcampen, yoga en skeeleren. Maar ook gewoon een rondje wandelen en lekker spelen. Natuurlijk in een veilige omgeving, met goede voorzieningen. Daar horen ook horeca en openbare voorzieningen bij, zoals aantrekkelijke fietspaden en speeltoestellen.”*

Voor een intensiever gebruik willen wij de openbare ruimte sportiever inrichten, terwijl de sportieve ruimte openbaarder gebruikt zou moeten worden. We willen de openbare ruimte in onze stad zo inrichten dat deze meer uitnodigt tot bewegen en dat de afgesloten sportparken een meer open karakter krijgen.

Er geldt op dit moment in Dordrecht een beleidsregel voor spelen, bewegen en ontmoeten: 5% van het woongebied (exclusief grote infrastructuur) moet beschikbaar zijn voor spelen, bewegen en ontmoeten. Daarbij hoort een hoogwaardige inrichting met voorzieningen voor alle leeftijden. Dat betekent dat elke woning op loopafstand een dergelijke voorziening heeft en dat die zonder barrières zoals een drukke weg bereikbaar is. Dat wil zeggen dat elke woning binnen 300 meter een speel- beweeg- en ontmoetingsplek (SBO-plek) heeft die is verbonden met andere SBO-plekken via groenblauwe routes.

Vanuit sport is de wens om de landelijke 3-30-300 regel voor groene steden in Dordrecht in te voeren en deze uit te breiden met een regel voor sportief bewegen: vanuit je woning heb je zicht op 3 bomen, geldt 30% boomkroonbedekking, 300 meter tot het dichtstbijzijnde park en zijn er lange routes in het gebied van 3000 meter voor (sportief) bewegen. De lange routes zijn bedoeld voor autovrij en veilig sporten in een groen gebied voor meer dan alleen wandelen, denk o.a. aan hardlopen, fietsen en buitenfitness. Uitgangspunt dat vanuit de sportvisie wordt ingebracht is dat bij de (her)inrichting van een gebied ingrepen gedaan zouden moeten worden om een aantrekkelijke plek te zijn voor ontmoetingen, bewegen en sport.

Dordrecht heeft de wens aan te sluiten bij het Active City model en gaat dat verder onderzoeken. ‘Active Cities’ zijn steden met een geïntegreerd beleid voor een gezonde actieve stad. Steden met een label Active City Model tonen aan dat zij een geïntegreerd beleid hebben om een gezonde actieve stad te zijn of te worden.

Dordrecht wordt omringd door water. De watersport kent in onze stad een hoge sportdeelname. Het verdient nader onderzoek om te kijken hoe we met watersport nog meer impact in de stad kunnen maken.

¹ Bij het STOMP-ontwerpprincipe staat de auto niet langer centraal bij de inrichting van de ruimte, maar wordt eerst uitgegaan van de voetganger (Stappen) en vervolgens de fietser (Trappen). Als laatste wordt de privéauto meegenomen in de inrichting.

Beleidsuitgangspunten Organisatie van sport

Het sportverband (en daarmee de organisatie) waarin mensen sporten en bewegen is in de afgelopen jaren gewijzigd. We onderscheiden drie vormen. In de volgende tabel worden deze toegelicht. In de sportvisie hebben we oog voor alle sportverbanden.

Tabel: Definitie sportverband

Georganiseerd	Anders georganiseerd	Ongeorganiseerd
Lid sportvereniging	Abonnee / lid / cursist fitnesscentrum / overig commercieel	Zelf of in een (informele) groep in de openbare ruimte sporten, zonder tussenkoms van een sportaanbieder
Rechtstreeks lid sportbond	Sociaal-cultureel sportbuurt- of welzijnswerk	
	Bedrijfssport	
	(na)schoolse sport	

We formuleren vier beleidsuitgangspunten om de organisatie van sport goed te continueren of te versterken:

1. We bieden een vorm van clubondersteuning aan bij alle type sportaanbieders;
2. We ondersteunen sportverenigingen om vitaal te worden of te blijven, maar wel met een gericht (drie jarig) actieplan en een proactieve rol van de vereniging;
3. We stoppen met de ondersteuning van een kwetsbare sportvereniging als er geen aantoonbare ontwikkeling is doorgemaakt met het actieplan;
4. Een sociaal veilige, gezonde en inclusieve sportomgeving moet een vanzelfsprekendheid zijn.

3.1 Vitale verenigingen

Voor het versterken van de sportsector is voor de georganiseerde sport de ontwikkeling tot vitale sportverenigingen voor ons de kern. Klassieke verenigingen hebben het moeilijk. Sportverenigingen met een groot adaptief vermogen, die meegaan in de maatschappelijke ontwikkelingen blijken veel vitaler. Een vitale sportvereniging is een organisatiekrachtige sportvereniging die maatschappelijk georiënteerd is. In 2021 was een derde van de Dordtse sportverenigingen vitaal.

Het versterken dan wel behouden van de organisatiekracht van de sportvereniging heeft de eerste prioriteit: de organisatiekracht van de sportvereniging is gedefinieerd als de mate waarin de sportvereniging in staat is om haar sportaanbod voor de (potentiële) leden te organiseren. Waarbij de sportaanbieder, met oog voor de maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende wensen van de (potentiële) sporter, in staat is om te zorgen voor vraaggericht aanbod. Er wordt hierbij gekeken naar vijf criteria: leden, (vrijwilligers)kader, accommodatie, financiën en beleid. In 2021 was tweederde van de sportverenigingen voldoende of goed in staat hun sportaanbod te organiseren.

Een vitale sportvereniging scoort (naast goed op organisatiekracht) goed op de bredere maatschappelijke oriëntatie van de sportvereniging. We kijken naar de mate waarin sportverenigingen actief een maatschappelijke rol vervullen en/of welke houding ze hebben ten opzichte van een actieve bredere maatschappelijke rol.

Als een sportvereniging, op basis van de monitor, als niet vitaal beschouwd worden helpen we met het maken van een plan hoe de vereniging zich binnen afzienbare tijd kan ontwikkelen tot een vitale vereniging. Deze trajecten zijn niet vrijblijvend. Scoort de vereniging na drie jaar geen vooruitgang in hun vitaliteit dan wordt de ondersteuning gestopt en subsidiemogelijkheden beperkt. Overigens kunnen ook sportverenigingen die wel vitaal zijn ondersteuning ontvangen bij het vitaal blijven van de vereniging. De sportregisseurs zijn daarvoor het aanspreekpunt.

Voor het versterken van de 'anders georganiseerde sport' is de rol van de gemeente deze te faciliteren. Dit kan bijvoorbeeld met data over sportdeelname en sportbehoefte en financiële middelen voor het opstarten van sportstimuleringsactiviteiten (Lokaal Sportakkoord). Ook de inzet van buurtsportcoaches in wijken waar de sportdeelname achterblijft is hiervan een voorbeeld.

Deze andere vormen om (samen) te sporten worden ook omarmt. Met de sport- en beweegaanbieders willen we blijvend bouwen aan verenigingen en community's van de toekomst. Urban sport is een voorbeeld van zo'n community.

3.2 Sociaal veilige, gezonde en inclusieve sportomgeving

Een sociaal veilige, gezonde en inclusieve sportomgeving is een belangrijke randvoorwaarde voor het beleven van sportplezier. We willen en kunnen dan ook niet anders dan naar een sociaal veilige, gezonde en inclusieve sportomgeving te streven. Met minder nemen we geen genoegen.

Sociaal veilige sport

Een sociaal veilige sport moet vanzelfsprekend zijn. Daarom werken we toe naar een aantoonbaar sociaal veilige sport, zodat iedereen een inclusieve, positieve en veilige sportcultuur ervaart. In het bijzonder minderjarigen en kwetsbare groepen.

Voor alle sportverenigingen wordt het voldoen aan de basiseisen sociaal veilige sport een verplichting (o.a. regeling gratis VOG, Gedragscode Sport, Vertrouwenscontactpersoon en cursus of e-learning voor trainer-coaches). De basisregels zijn landelijk ontwikkeld om grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan. Indien nodig wordt de sportaanbieders geholpen om te voldoen aan de basiseisen. Vanaf 2024 wordt alleen nog maar samengewerkt met sportaanbieders die aan deze basiseisen voldoen. Ook voor subsidie aanvragen is het voldoen aan deze basiseisen een voorwaarde.

Gezonde sportomgeving

Naast sociaal veilig vinden we dat de sportomgeving gezond moet zijn. Sporten leidt tot een toename van fitheid, dus waarom niet een prettige gezonde plek creëren waar ook de andere elementen van een gezonde leefstijl worden gestimuleerd? Zo creëren we meer en meer sportplekken waar mensen graag komen, waar in kantines een gezonder alternatief geboden wordt. Ook een rookvrije sportomgeving valt hieronder. Een rookvrije sportomgeving betekent alle plekken waar sport beoefend en beleefd wordt. Hierin wordt samengewerkt met Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG Dordrecht).

Inclusieve sport

Tot slot streven we er ook naar dat de sportomgeving zo is ingericht dat er een inclusieve cultuur wordt ervaren. We willen iedereen de kans bieden om sportief op te groeien. We streven naar inclusieve sportomgevingen waar kwaliteitsvol aanbod afgestemd wordt op ieders wensen en behoeften, waar je mensen ontmoet, die gastvrij wordt ervaren en waar je gewaardeerd wordt om wie/wat je bent of wat je doet.

3.3 Ondersteuning ongeorganiseerde sporters

Meer dan in eerdere visies zijn de ongeorganiseerde sporters een belangrijke groep geworden. Naast het beschikken over de gewenste 'hardware' is moderne communicatie (o.a. via apps) voor hen belangrijk om snel en flexibel te zijn. De rol van de gemeente zit hier in het informeren en het faciliteren van een uitnodigende en veilige sportomgeving. Door één van de buurtsportcoaches specifiek in te zetten op deze doelgroep wordt het contact met de doelgroep versterkt, waardoor beter ingespeeld kan worden op hun wensen en behoeften.

4

Beleidsuitgangspunten Sportparticipatie

Het versterken van de sportsector is ook nodig als het gaat om het aansluiten bij de vraag van de verschillende doelgroepen. Nog te weinig wordt in het aanbod echt ingespeeld op de veranderende behoefte, de belemmeringen of juist de motieven om te sporten en bewegen. Dit terwijl die inzichten en ook best practices aanwezig zijn. Dé sporter bestaat niet. Of en hoe mensen sporten en bewegen hangt onder andere af van hun leeftijd, sociale achtergrond, ervaring met sport, fysieke gesteldheid, gelegenheid en tijd om te sporten of te bewegen. Sportbeleid moet daarom, naast een solide basis die voor iedereen geldt, per definitie gedifferentieerd zijn om in te spelen op deze verschillen.

We willen in het beleid vanuit twee optieken naar doelgroepen kijken: één op basis van leeftijd en één basis van kenmerken. Hieruit maken we twee beleidsuitgangspunten op:

1. We voeren een gerichte stimuleringsaanpak per leeftijdscategorie, wijk en levensfase om de sportdeelname te vergroten.
2. We richten ons extra op mensen met weinig leefgeld, een beperking, een (verhoogd risico op) gezondheidsklachten en een mentaal kwetsbare gezondheid om hen mee te laten doen met en door sport en bewegen.

4.1 Doelgroepen op basis van leeftijd

Tabel: Visie op jeugdsport

Jonge kind (0-4 jaar)	Kinderen (5-12 jaar)	Jongeren (13-18 jaar)
Regelmatig bewegen en zo min mogelijk langdurig stilzitten is belangrijk voor de gezondheid en goede ontwikkeling van jonge kinderen. Dus lekker ravotten! Van jongs af aan veel bewegen vergroot de kans op een leven lang sporten en bewegen. Ieder kind moet toegang hebben tot een omgeving waarin het de natuurlijke beweegdrang kwijt kan en grenzen kan verleggen. Het maakt nu nog uit waar je geboren wordt. Een sportief gezin of een niet sportief gezin. Hier vindt het eerste onderscheid plaats tussen sporters en niet-sporters. De (directe) omgeving is cruciaal in het aanwakkeren of behouden van motivatie om te gaan/blijven sporten. Bewegen en sporten een onderdeel maken van de dagelijkse routine van het kind moet het streven zijn.	Veelzijdig bewegen op school, in de wijk en bij de club, zorgt voor een goede motoriek en vergroot het sportplezier. Niet te snel specialiseren op één sport is belangrijk. Ieder kind moet op ontdekkingsreis kunnen gaan en ontdekken welke sporten -en beweegactiviteiten het meest aanspreken en beste passen bij hun intrinsieke motivatie en behoefte. En daarbij (stiekem) kunnen dromen van een sportcarrière. Vakbekwame trainers/coaches zijn cruciaal voor het sportplezier. In deze leeftijdscategorie (10-12 jaar) is het al belangrijk om oog te hebben voor het voorkomen van uitstroom. Vangnetten zijn nodig voor kinderen zonder zwemdiploma, kinderen met een mindere motoriek of kinderen die hun plek niet vinden bij een sportclub.	Het voorkomen van de massale uitstroom van jongeren uit het verenigingsleven of zelf helemaal uit de sport is de grootste kans om de sportdeelname in de stad te vergroten. Jongeren moeten de ontdekkingsreis vervolgen en ontdekken: wat hen motiveert om te blijven sporten en bewegen; met wie, op welke manier, op welk niveau en in welke context ze dit willen ondernemen. Sporten is leuk, ontmoeten, chillen en ook even weg van thuis. De aansluiting van sport en hun belevingswereld (interesses) dient te verbeteren. Sportaanbieders moeten hierop inspelen door tijd en aandacht te besteden aan de doelgroep via jeugdparticipatie, nieuwe sportvormen en/of flexibele lidmaatschappen. Voor de jongeren die niet in verenigingsverband willen sporten moet in de wijk een sport- en ontmoetingsplek zijn. Een (sportieve) locatie waar jongeren zich persoonlijk kunnen ontwikkelen en waar zij samen kunnen komen en bewegen, waarbij persoonlijke ontwikkeling centraal staat.

Tabel: Visie op volwassenensport

Volwassenen (19-64 jaar)	Volwassenen (65+ jaar)
Het gezondheidsaspect is een belangrijke driver voor volwassenen om te sporten of sportief te bewegen. De factor tijd is de grootste beperkende factor. Veel volwassenen starten en stoppen gedurende hun leven met sporten, pakken een sport later weer op, of kiezen juist voor een andere sport en veranderen bijvoorbeeld van niveau, sportfrequentie of sportverband. Belangrijke levensgebeurtenissen spelen een rol bij ongelijkheid in sportdeelname. In het bijzonder de overgang naar volwassenheid en gebeurtenissen die deze overgang markeren zijn belangrijke momenten. Dit is namelijk een drukke, turbulente levensfase, die wordt gekenmerkt door een lage stabiliteit van sportdeelname en veel levensgebeurtenissen die hierbij een rol kunnen spelen. Denk aan het verlaten van het onderwijs, beginnen met werken, zelfstandig gaan wonen, een relatie aangaan of deze formaliseren door te gaan samenwonen of trouwen, en vader of moeder worden. Om de sportdeelname van deze doelgroep positief te beïnvloeden moet aandacht zijn voor het gezondheidsaspect, de belemmering rondom 'tijd' en de invloed van levensgebeurtenissen. Uitgangspunt: sporten is gezond en gezellig.	De meeste 65-plussers zijn met pensioen en hebben betrekkelijk veel vrije tijd. Ze willen graag sporten met leeftijdsgenoten. Sport kan bij deze doelgroep ingezet worden om sociale contacten te onderhouden en fysiek gezond te blijven. De (ervaren) gezondheid en gebrek aan vervoer zijn de grootste beperkende factoren. Een sterk wijknetwerk met aanbod en organisaties is nodig om vooral laagdrempelige vormen van sportief bewegen aan te bieden. Ook in deze leeftijdscategorie kan het belang van bekwame trainer/coaches/beweegleiders niet onderschat worden. Zij hebben een cruciale rol om deelnemers aan de activiteiten blijvend te binden (en niet alleen met sport). Het tekort aan sport- en beweegleiders voor senioren moet opgelost worden. Er moet een kruisbestuiving plaatsvinden tussen verschillende beleidsterreinen, daardoor hebben preventieve acties een breder draagvlak en een grotere kans van slagen. En wordt de problematiek niet alleen aangevlogen vanuit 'sport'. Uitgangspunt: sporten is gezellig en gezond.

4.2 Specifieke doelgroepen (niet leeftijdgebonden)

Bij al deze leeftijden is er specifiek aandacht nodig voor speciale groepen. Meedoen aan beweeg- en sportactiviteiten is voor kwetsbare groepen mensen niet vanzelfsprekend. Landelijke onderzoeken tonen aan welke specifieke doelgroepen een lagere sportdeelname vertonen. Met de sportvisie 2030 richten we ons extra op:

- Mensen met weinig leefgeld;
- Mensen met een beperking (lichamelijk en/of geestelijk);
- Mensen met (verhoogd risico op) gezondheidsklachten;
- Mensen met een kwetsbare mentale gezondheid.

Hoewel de sportdeelname achterblijft, blijkt er wel degelijk bij veel van deze mensen een motivatie te zijn om te sporten en/of bewegen. Er worden echter ook meer belemmeringen genoemd. Per doelgroep kijken we hoe we belemmeringen kunnen wegnemen en de randvoorwaarden kunnen scheppen, zodat zij kunnen meedoen aan sport en bewegen. Met landelijke en lokale welzijns- en zorgpartners maken we allianties met de aanbieders van sport. De doelgroep zelf zal gericht naar ervaringen en wensen/behoefte gevraagd worden. Naast sport als doel is voor deze doelgroepen sport ook juist een middel om mee te doen.

5

Operationalisering

Om onze visie en beleidsuitgangspunten te vertalen naar een gerichte aanpak kiezen we in de operationalisering voor twee programmalijnen en daarbinnen zeven (strategische) ambities. In volgend schema maken we dit inzichtelijk.

Sportieve ambitie	Dordrecht in top 10 sportiefste gemeente van Nederland (2030)
Missie	Sport versterkt, verenigt en verbindt Dordrecht
Visie	In 2030 draagt sport nog meer bij aan een gelukkiger, gezonder en sterker Dordrecht. Het versterken van de sportsector heeft prioriteit. Een sterke sportsector vormt een sterke basis om de kracht van sport in te zetten.
Doelstelling	In 2030 sport of sportief beweegt 80% van de Dordtenaren één keer per week of vaker (nu: 67%)

Strategische ambities	Programmalijn 1	Programmalijn 2
	Een omgeving die uitnodigt tot sport en bewegen	Een leven lang sportplezier voor iedereen
	Dordtse Sporters waarderen hun <u>sportomgeving</u> met een 8 of hoger o.g.v. beschikbaarheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en kwaliteit	Dordtse sporters, vrijwilligers, supporters en professionals geven hun <u>sportplezier</u> een 8 of hoger
	De sportparken zijn tot vitale sportparken doorontwikkeld	De jeugd is de sportiefste van Nederland
	De openbare leefruimte wordt meer sportief gebruikt	Iedereen doet naar vermogen mee aan sport en bewegen
	De binnensportaccommodaties zijn toekomstbestendig	Sport- en beweegaanbieders zijn vitaal
		Topsport inspireert en maakt schapetrots

Dordrecht in de top 10 sportieve gemeente van Nederland

We streven er naar ons als stad te verbeteren. Een ambitieus doel helpt ons daarbij. We leren van andere gemeentes en zijn trots op wat we bereiken en willen dit in 2030 realiseren.

We formuleren zeven strategische ambities:

1. De sportparken zijn tot vitale sportparken doorontwikkeld
2. De openbare leefruimte wordt meer sportief gebruikt
3. De binnensportaccommodaties zijn toekomstbestendig
4. De jeugd is de sportiefste van Nederland
5. Iedereen doet naar vermogen mee aan sport en bewegen
6. Sport- en beweegaanbieders zijn vitaal
7. Topsport inspireert en maakt schapetrots

Op de volgende pagina's lichten we de ambities kort toe. Hierin beschrijven we ook meetbare tussendoelen. De monitoring van die tussendoelen wordt gedaan via de NOC*NSF Lokale Sportdeelname Index, de verenigingsmonitor en door tevredenheidsonderzoeken onder sporters/leden/bezoekers.

Toelichting ambitie

Een vitaal sportpark heeft een inrichting waardoor het meer deel uitmaakt van het dagelijks maatschappelijk leven. Er is een toename in het aantal (niet-sport gerelateerde) gebruikers en initiatieven en er wordt meer gebruik gemaakt van de bestaande ruimte. Sterke sportaanbieders verzorgen er aanbod en werken met elkaar samen. Het sportpark is duurzaam, schoon, heel en veilig.

Inwoners maken gebruik van de sportparken om te verblijven, te sporten, elkaar te ontmoeten of om er doorheen te fietsen. De grotere sportparken liggen in de Dordwijkzone en worden onderdeel van het Stadspark XXL. De verbinding tussen de sportparken wordt hiermee ook aantrekkelijk voor de ongeorganiseerde sporter. De wijk sportparken vervullen een laagdrempelig ontmoetingspunt. Zowel voor leden van de club(s) als voor jong en oud uit de buurt. Verbindingen met de scholen in de buurt, de zorginstellingen en welzijnspartners zijn kans. Vooral in Dordrecht-West kunnen de drie sportparken een grote maatschappelijke functie vervullen.

Wat willen we o.a. bereiken?

1. Een kwaliteitsimpuls van de buitensportaccommodaties;
2. Een optimalisatie in ruimtegebruik en functiemening op de sportparken;
3. De sportparken als ontmoetingsplek voor sporters en wijkbewoners;
4. De sportparken zijn duurzaam, schoon, heel en veilig;
5. Een goede balans tussen betaalbare sport en kostendekkende accommodaties.

Tussendoelen 2026

- In 2026 beoordelen de buitensporters en bezoekers de buitensportaccommodaties met een 8 of hoger;
- In 2026 worden per sportpark overdag tenminste 2 nieuwe activiteiten t.o.v. 2023 georganiseerd;
- In 2026 is op tenminste 6 buitensportaccommodaties een kwaliteitsimpuls te zien t.o.v. 2022;
- Uiterlijk in 2024 is de sportveldverlichting van de gemeente aangepast in ledverlichting.

Hoe willen we dat o.a. bereiken?*We continueren:*

- Het verbinden van het sportbeleid met het programma Dordwijkzone;
- Het verbinden van mogelijkheden op de wijk sportparken met de sociale programmering in de wijken.

Aanvullend gaan we o.a.:

- Een subsidieregeling starten om nieuwbouw/renovatie te stimuleren;
- Structureel samen met de sportverenigingen werken met een uitvoeringsagenda per sportpark. De sportregisseurs initiëren dit;
- Het fietsen van en naar de sportparken stimuleren;
- De toegankelijkheid en bereikbaarheid van de accommodaties voor mensen met een beperking en ouderen verbeteren;

Toelichting ambitie

Een sportieve openbare ruimte is cruciaal om spelen, bewegen, sporten en sociale ontmoeting duurzaam te stimuleren. Zowel binnen als buiten de bebouwde kom, met oog voor de natuur. Vanaf de voordeur tot het natuurgebied. Op playgrounds, bij skateparken, in en op het water en op wandel- of fietsroutes. Een sportieve openbare ruimte zorgt voor een gezonde leefomgeving.

Naast sportverenigingen met vaste accommodaties is de openbare ruimte in toenemende mate een plek om te sporten, bewegen of recreëren. Het aantal mensen dat sport in de openbare ruimte groeit. Als maatschappij staan we voor diverse uitdagingen waarbij de buitenruimte onder druk komt te staan. Bij de grote opgaves op het gebied van woningbouw en de plannen hiervoor wordt ruimte voor sport en bewegen meermaals vergeten. Met deze ambitie moet dat voorkomen worden. Ook het sporten in en op het water valt onder deze ambitie, waarbij veilig, succesvol en met veel plezier het water op gaan het uitgangspunt is.

Wat willen we o.a. bereiken?

1. Een kwaliteitsimpuls van de sportieve buitenruimte;
2. Een toename in het gebruik van de openbare ruimte om te sporten en sportief bewegen;
3. De sportieve buitenruimte als ontmoetingsplek in de buurt;
4. De sportieve buitenruimte is schoon, heel en veilig;
5. Een wettelijk toepasbare sportnorm bij gebiedsontwikkeling en nieuwbouw.

Tussendoelen 2026

- In 2026 beoordelen sporters de sportieve buitenruimte met een 8 of hoger;
- In 2026 zijn tenminste 400 'nieuwe' jongeren geactiveerd om de sportieve ruimte te gebruiken voor urban sport;
- In 2026 is op tenminste 5 nieuwe plekken in de stad de openbare ruimte sportief ingericht t.o.v. 2022;
- In 2026 is Dordrecht aangesloten als Partner City bij het Active City Model.

Hoe willen we dat o.a. bereiken?*We continueren:*

- De inzet van een urban sportregisseur en de programmering op de Cruyff Courts en Krajicek Playground;
- De samenwerking met gebiedsontwikkeling Dordwijkzone en Spoorzone, het speelbeleid, mobiliteitsbeleid en de opgave Groenblauw.

Aanvullend gaan we o.a.:

- Een urban sport app (City Legends) starten om te communiceren met jongeren over de sportieve buitenruimte;
- Meer communiceren over mogelijkheden om te sporten in de openbare ruimte;
- Een traject starten om als partner stad aan te sluiten bij het Active City Model;
- Kansrijke voorstellen uit het onderzoek over de sportieve buitenruimte nader uitwerken;
- Met de watersportaanbieders een meerjarenplan maken om de potentie van de watersport nog meer te benutten (zowel in sportdeelname als in kwaliteit voorzieningen);
- In het kader van de omgevingsvisie onderzoeken we de mogelijkheid om een norm voor sportief bewegen op te nemen.
- De toegankelijkheid van het sporten en bewegen in de openbare ruimte voor mensen met een beperking en ouderen verbeteren.

Toelichting ambitie

Een toekomstbestendige binnensportaccommodatie is aangepast op de eisen van de tijd, kan flexibel meebewegen met nieuwe trends en ontwikkelingen en het interieur moet multidisciplinair gebruikt en aangepast kunnen worden voor jong en oud. Dat zijn voorwaarden voor een optimale benutting en hoge bezettingsgraad.

Inwoners maken georganiseerd en recreatief gebruik van binnensport faciliteiten. Met de verenigingshallen heeft Dordrecht een unieke constructie die moederverenigingen het grote voordeel opleveren van het hebben van een thuisbasis. Enkele sportverenigingen koesteren een eigen locatie, maar moeten wel alle zeilen bijstellen om deze toekomstbestendig te houden. Sportondernemers voorzien de anders georganiseerde sporter met o.a. klimmen, fitness en skiën. Toch kunnen nog niet alle sportondernemers zich eenvoudig vestigen in Dordrecht. De sportboulevard is het vlaggenschip voor sport in onze stad met hoogwaardige faciliteiten.

Wat willen we o.a. bereiken?

1. Een kwaliteitsimpuls van de binnensportaccommodaties;
2. Een effectieve en efficiënte bezetting in de binnensportaccommodaties;
3. De sporthallen als ontmoetingsplek voor sporters en bezoekers;
4. De binnensportaccommodaties zijn duurzaam en toegankelijk;
5. Een goede balans tussen betaalbare sport en kostendekkende accommodaties.

Tussendoelen 2026

- In 2026 beoordelen de binnensporters en bezoekers de accommodaties met een 8 of hoger;
- In 2026 is bezetting van de sporthallen stabiel tussen 1700 en 2200 uur per jaar;
- In 2025 ligt er een toekomstvisie Sportboulevard na 2030;
- In 2026 is op tenminste 3 binnensportaccommodaties een kwaliteitsimpuls te zien t.o.v. 2022.

Hoe willen we dat o.a. bereiken?*We continueren:*

- Het Verenigingshallenplan met aanpassingen voor toekomstbestendigheid (bijlage 3);
- Het werken aan een samenwerkingsagenda met gebruikers Sportboulevard;
- Het werken met het Integraal huisvestingsplan Gymzalen om de binnensport (qua trainingen) te faciliteren;
- Het onderzoeken van oplossingen voor het parkeren en parkeertarieven bij de Sportboulevard;
- De samenwerking met Dordt Onderneemt in het contact met sportondernemers.

Aanvullend gaan we o.a.:

- Een subsidieregeling starten om nieuwbouw/renovatie van binnensportaccommodaties (m.u.v. de Verenigingshallen²) te stimuleren;
- Meer initiatief nemen om de planning in de verschillende binnensportaccommodaties op elkaar af te stemmen;
- Starten met duurzaamheidsmaatregelen in de Sportboulevard;
- De toegankelijkheid en bereikbaarheid van de accommodaties voor mensen met een beperking en ouderen verbeteren;
- Een ruimtelijke inventarisatie maken van de mogelijkheden voor sport- en leisure ondernemers.

² Voor de VHP stichtingen geldt al een VHP bijdrage (zie H6.2.2)

Toelichting ambitie

We geloven dat op jonge leeftijd voldoende en gevarieerd bewegen, in een uitdagende en gevarieerde omgeving, zorgt voor betere motorische vaardigheden. Jeugd met goed ontwikkelde motorische vaardigheden is fitter en ervaart meer plezier in sport en bewegen. Plezier legt een basis om het een leven lang te blijven doen. Een sportieve generatie draagt bij aan een gezonde generatie!

Alle Dordtse jeugd heeft toegang tot een passende sportplek, waarin een match wordt gemaakt tussen de behoefte en het aanbod, de begeleiding en de belevingswereld van de jeugd. Sporten is een vaste routine binnen het gezin. Kinderen ontwikkelen zich – zeker in hun eerste acht levensjaren – breed motorisch. Trainers/coaches zijn aantoonbaar bekwaam. De sportdeelname van jongeren vlakkt niet meer zo sterk af. Jongeren worden behouden voor de sport, door hen nadrukkelijker te betrekken bij het aanbod. Sporttalenten krijgen de mogelijkheid zich maximaal te ontplooiën. Talenten in specifieke sporten worden via talentprogramma's gesteund.

Wat willen we o.a. bereiken?

1. Kinderen hebben plezier in sport en groeien gezond op;
2. De jeugd heeft een goede beweegvaardigheid;
3. Jongeren bewegen blijvend en zitten daardoor lekkerder in hun vel;
4. Kinderen en jongeren kunnen hun sportieve talent ontwikkelen.

Tussendoelen 2026

- In 2026 scoort minimaal 80% van de kinderen in het basisonderwijs gemiddeld of goed op motoriek (2022: 72% in Dordrecht en 75% landelijk);
- In 2026 waardeert de jeugd hun sportplezier met een acht of hoger;
- In 2026 is de sportdeelname onder jongeren (13-18 jaar) gestegen naar 80% of hoger (april 2022: 76% en november 2021: 51%);
- In 2026 is het percentage verenigingssporters onder jongeren (15-19 jaar) gestegen naar 45% of hoger (2021: 38,1% in Dordrecht en 43% landelijk);
- In 2026 hebben we minimaal de huidige talentprogramma's behouden en versterken we dit als er een logische mogelijkheid binnen de piramide van de bond ontstaat.

Hoe willen we dat o.a. bereiken?*We continueren:*

- De sportstimuleringsactiviteiten van de Dordt Sportcoaches;
- Het onderbouwen en meten van onze inzet met data en onderzoek;
- Het werken in sterke netwerken tussen sport, kinderopvang, onderwijs, cultuur en wijkorganisaties;
- De vangnetten voor de kinderen die achterblijven op motoriek of zwemvaardigheid;
- De talentprogramma's voor de sporttalenten in specifieke sporten.
- De samenwerking met Den Haag en Rotterdam in de Topsport Metropool.

Aanvullend gaan we o.a.:

- Meer aandacht geven aan beweging bij de jongste jeugd.
- Meer inzetten op motorische ontwikkeling en veelzijdig bewegen bij kinderen.
- Meer inzetten op het verhogen van sportdeelname en verlagen sportuitval bij jongeren.
- Meer inzetten op bekwaame trainers-coaches als essentiële voorwaarde voor het hebben en houden van sportplezier;
- Meer waarborgen van sociaal veilige en inclusieve sport;
- De keten en ondersteunende infrastructuur voor sociale veiligheid versterken.

Toelichting ambitie

We geloven dat genoeg bewegen zorgt dat mensen zich actiever voelen, fitter blijven en het risico op chronische ziektes vermindert. Sport en bewegen draagt bij om sociale contacten te houden. We willen dat iedereen plezier haalt uit sport en bewegen. Er zijn specifieke doelgroepen waarvoor wel meer ondersteuning nodig is om hen dit plezier te laten ervaren.

Sporten en bewegen moet voor iedereen de norm zijn. Voor wie sporten toch niet vanzelfsprekend is, wakkeren we de vraag aan en scheppen we de benodigde voorwaarden of hulp. Iedereen moet geschikt en aantrekkelijk sport- en beweegaanbod kunnen vinden: Sportaanbieders besteden aandacht aan deze doelgroep, zowel wat betreft het (soort) sport dat ze aanbieden, de goede begeleiding als aan een welkome ontvangst! Ook mensen met weinig leefgeld, met een beperking, met een sociaal kwetsbare achtergrond en inactieve Dordtenaren met (een verhoogd risico op) gezondheidsachterstanden participeren in het (laagdrempelig) sport- en beweegaanbod.

Wat willen we o.a. bereiken?

1. Iedere inwoner, in alle levensfasen, heeft dagelijks sportplezier;
2. Ouderen blijven langer actief, vitaler en gezonder door sport en ontmoeten anderen via sport en bewegen;
3. Een toegankelijke sport, zowel financieel, sociaal als praktisch;
4. Een effectieve toeleiding van inactieve mensen naar sport en bewegen.

Tussendoelen 2026

- In 2026 is de sportdeelname van de volwassenen gestegen naar 70% of hoger (april 2022: 65% in Dordrecht);
- In 2026 waarderen volwassenen hun sportplezier met een acht of hoger;
- In 2026 is het percentage 65-plussers dat voldoet aan de beweegrichtlijn gestegen naar 45% of hoger (2020: 32,4% in Dordrecht en 38,2% landelijk)
- In 2026 is de sportdeelname van laagopgeleiden gestegen naar 61% (april 2022: 51% in Dordrecht en 47% landelijk);
- In 2026 zijn minimaal 400 kwetsbare inwoners via begeleiding op maat structureel gaan sporten of bewegen.

Hoe willen we dat o.a. bereiken?*We continueren:*

- De uitvoering van erkende interventies op vier specifieke kwetsbare groepen;
- De inzet van Dordt Sportcoaches op vier specifieke kwetsbare groepen;
- Via laagdrempelige instapsporten groepen helpen naar structureel sporten en bewegen;
- Inzet om belemmeringen tot sport en bewegen weg te nemen.

Aanvullend gaan we o.a.:

- Een Living-lab Sport en bewegen starten om gezamenlijk de sportdeelname van (jong) volwassenen van 19 tot 44 jaar te vergroten;
- Een beweegteam met professionals en vrijwilligers per wijk opzetten dat het sporten en (sportief) bewegen voor senioren (65+ jaar) programmeert. Start in twee wijken;
- 'Warme begeleiding' opzetten naar structureel sporten of bewegen;
- Inzetten op meer bekwame sport- en beweegleiders voor senioren;
- De informatievoorziening voor mensen met een laag inkomen over de sportmogelijkheden (ook regelingen en initiatieven) intensiveren.

Toelichting ambitie

Een vitale sportaanbieder³ heeft zijn eigen organisatie op orde, zorgt voor regulier sportaanbod en vervult daarnaast een bredere maatschappelijke functie. We kijken bij deze ambitie naar de verschillende organisatievormen: sportvereniging, commerciële sportaanbieders, stichtingen en urban sportaanbieders.

We willen in onze stad sportaanbieders die toegankelijk zijn, een veilige sportomgeving creëren, kwalitatief sterk kader hebben, haar leden behouden en nieuwe leden aantrekken, inspelen op de behoefte van de inwoner en samenwerken met organisaties uit de buurt. Om ze te helpen voeren we datagericht beleid. We houden deze kennis niet voor onszelf, maar delen deze met sportaanbieders en helpen en stimuleren hen daarmee om tot een gevarieerd en passend aanbod te komen. Onze huidige aanpak via sportregie staat in het land hoog aangeschreven. We blijven deze rol door ontwikkelen om sportaanbieders optimaal te ondersteunen.

Wat willen we o.a. bereiken?

1. Een toename van het aantal kwalitatief sterke sportaanbieders;
2. Een toename van het aantal samenwerking tussen sport- en beweegaanbieders onderling en met maatschappelijke partners;
3. Iedere inwoner voelt zich welkom bij sociaal veilige en gezonde sportaanbieders;
4. Een effectieve en efficiënte aanpak van clubondersteuning waardoor clubs zelfredzamer worden.

Tussendoelen 2026

- In 2026 scoort tenminste 75% van de sportverenigingen voldoende of goed op hun organisatiekracht (2021: 69% in Dordrecht en 61% landelijk);
- In 2026 is het percentage vitale sportverenigingen in Dordrecht gestegen naar 44% (2021: 34% in Dordrecht en 20% landelijk);
- In 2026 is het percentage kwetsbare sportverenigingen in Dordrecht gedaald tot onder de 10% (2021: 12% in Dordrecht en 29% landelijk);
- Uiterlijk eind 2024 voldoen Dordtse sportaanbieders aan de basiseisen sociaal veilige sport.

Hoe willen we dat o.a. bereiken?*We continueren:*

- De gebiedsgerichte inzet van sportregie;
- De samenwerking in het netwerk tussen gemeente, urban sportaanbieders en cultuur- en welzijnsorganisaties. We breiden dit uit met de doelgroep zelf;
- De ondersteuning van alle sportaanbieders via kennisdeling (data), sportpromotie en samenwerking via het Lokaal Sport- of Preventieakkoord.

Aanvullend gaan we o.a.:

- Inzetten op het professionaliseren van de verenigingssport met als doel het vrijwillige kader van de vereniging te ondersteunen en te versterken;
- Club overstijgende adviestrajecten ontwikkelen o.b.v. de verenigingsmonitor;
- Sportaanbieders ondersteunen, indien nodig, tot sociaal veilige sportaanbieders;
- De kansen voor kwetsbare kleine verenigingen en verenigingen zonder accommodatie vergroten.

³ Zie toelichting vitaliteit sportaanbieder in H3.1

Toelichting ambitie

Met een ambitie om tot de 10 sportiefste gemeenten te horen, hoort ook dat er in de sport uitgeblonken kan/mag worden. Waar ruimte is voor ambities en waar we talentvolle sporters en teams helpen om hun dromen waar te maken. Dat is ook een stad waarin we schapetrots zijn op die prestaties en op de weg die daarvoor is afgelegd: samen, met veel sportplezier, veilig en respectvol.

We willen de inspirerende kracht van topsport inzetten om de Dordtse samenleving in beweging te krijgen en daarmee de maatschappelijke waarde van topsport te vergroten. Veel Dordtenaren halen als toeschouwer zelf ook veel sportplezier uit het bijwonen van topsportevenementen. Ze dragen daarnaast bij aan de lokale en regionale economie door deelnemers en toeschouwers die bestedingen doen in horeca en hotels. Ook dragen ze bij aan de naamsbekendheid en het imago van de stad. Naast evenementen en individueel succes willen we ambitieuze sportverenigingen helpen stappen zetten richting deelname aan sterke top teamsportcompetities.

Wat willen we o.a. bereiken?

1. Inwoners worden vaker geïnspireerd met de kracht van topsport;
2. Een lokale en/of regionale samenwerking om het topsportklimaat te bevorderen;
3. Het bereik en de zichtbaarheid van de lokale topsport vergroten;
4. Een meerjarige planning van topsportevenementen in de Sportboulevard.

Tussendoelen 2026

- In 2023 t/m 2026 zijn jaarlijks in de Sportboulevard twee tot vier topsportevenementen georganiseerd;
- In 2023 t/m 2026 zijn jaarlijks Dordtse topsportprestaties gevierd;
- In 2026 staat er een (lokaal) netwerk dat zich inzet voor de zichtbaarheid en maatschappelijke waarde van topsport in Dordrecht;

Hoe willen we dat o.a. bereiken?*We continueren:*

- De samenwerking met Den Haag en Rotterdam in Topsport Metropool waar door middel van het bundelen van krachten meer impact voor de Dordtse (top)sport bereikt wordt;
- Het uitreiken van de topsportprestatieprijs bij een unieke mondiale sportprestatie door een Dordtse topsporter;
- De focus voor topsportevenementen op de Sportboulevard, maar grijpen kansen voor andere topsportevenementen als zich die voordoen en financieel haalbaar zijn;
- De samenwerking met FC Dordrecht via Energiek Dordt, om de kracht van betaald voetbal in te zetten om maatschappelijke doelen te bereiken.

Aanvullend gaan we o.a.:

- Jaarlijks een sportfeest organiseren waar sportprijzen aan de hand van criteria en beoordeeld door een jury worden uitgereikt;
- Samen met de waterpolovereniging en korfbalvereniging(en), NOC*NSF en de sportbonden onderdeel vormen van het landelijk programma naar sterke top teamsportcompetities;
- Een publiek-private samenwerking (netwerk) rondom lokale topsport opzetten (sportfonds);
- Een convenant afsluiten om bij sportevenementen een gezonde omgeving te creëren;
- Met de organisatoren van o.a. de Drechtstadloop en de Ronde van Dordrecht kijken hoe we hen kunnen ondersteunen om nog meer maatschappelijke impact te maken;
- Samen met DVO en de KNGU de inzet op een talentprogramma turnen verder verkennen.

6

Instrumenten

In het vorige hoofdstuk is aangegeven hoe we de sportinfrastructuur vorm willen geven. In dit hoofdstuk laten we zien welke instrumenten we willen inzetten. We maken hierbij onderscheid in: (1) afwegingskaders voor wat betreft het sportareaal; (2) regelingen in de vorm van subsidies, bijdragen of personele inzet; (3) investeringsbudgetten voor vitale sportaccommodaties en (4) tarieven.

Zoals eerder aangegeven zijn er meer ambities dan middelen. Er moet dus geprioriteerd worden. Om verenigingen duidelijk te verschaffen gebruiken we hier een aantal afwegingskaders voor.

6.1 Afwegingskaders

Instrument 1: Afwegingskaders	Toelichting
Afwegingskader capaciteit buitensport	Dit afwegingskader maakt duidelijk wanneer we middelen beschikbaar stellen voor uitbreiding of aanpassing sportareaal. Zowel wanneer sprake is van sportverenigingen die de bovengrens bereikt hebben als voor degene die door de ondergrens zakken.
Afwegingskader renovatie buitensport (MJOP)	We hanteren een renovatieplanning (een meerjaren investeringsplan buitensport) om te zien wanneer welke velden in aanmerking komen voor renovatie. Een meerjaren investeringsplan is geen recht. Het is een sturingsinstrument. In de regel willen we zo lang mogelijk gebruik maken van een accommodatie/veld, zolang dat sporttechnisch en veilig verantwoord is.
Afwegingskader tennis- en padelsport	Dit afwegingskader maakt duidelijk hoe om te gaan met aanleg tennis- en padelbanen.
Afwegingskader verenigingshallen	Dit afwegingskader maakt duidelijk hoe om te gaan met nieuwbouw of renovatie van de verenigingshallen.

6.1.1 Afwegingskader capaciteit buitensport

Met enige regelmaat komen er vragen van de Dordtse sportverenigingen binnen over de mogelijkheid om het aantal velden uit te breiden, grasvelden te vervangen voor kunstgras e.d. Een transparant afwegingskader heeft er tot op heden aan ontbroken. Voor het afwegingskader hanteren de norm die nationale sportbonden hanteren als gewenst als uitgangspunt. Dit betreft een rekentool die aangeeft welke capaciteit (minimaal) gewenst is bij het aantal leden/aantal teams van de betreffende vereniging. Hiervoor gebruiken we de term 'normteams'.

Bovengrens

Een buitensportvereniging bereikt de bovengrens indien het aantal normteams dat gefaciliteerd kan worden op het aantal beschikbare velden overschrijdt. Een groei van een buitensportvereniging kan, maar hoeft niet automatisch te leiden tot toewijzing van meer velden of ombouw naar kunstgrasveld. Het bestaande sportpark kan bijvoorbeeld onvoldoende (bestemmingsplan)ruimte bieden, uitbreiding kan botsen met andere activiteiten of de groei kan in stadsbreed opzicht opgevangen worden bij andere verenigingen (totaalareaal). Uitgangspunt is en blijft dat in relatie tot het aantal normteams dat gefaciliteerd kan worden de kwaliteit van de velden gegarandeerd moet blijven. Goed om hier te vermelden is dat in Dordrecht diverse sportparken niet fysiek uitgebreid kunnen worden. Dit betekent dat de actieve verenigingen op deze sportparken vanwege de ruimte niet ongelimiteerd kunnen groeien.

Criteria	Toelichting	Conclusie
Behoeftebepaling van de buitensportvereniging	Is er momenteel behoefte en noodzaak aan uitbreiding (capaciteitsproblematiek)? De norm van de sportbond is leidend.	Zodra op alle criteria 'ja' wordt geantwoord dan is er sprake van een (grote) noodzaak én (fysieke) mogelijkheid tot uitbreiding voor de buitensportvereniging. Afhankelijk van het totaalareaal in de sport worden mogelijkheden tot realisatie om ambities waar te kunnen maken nader verkend (uitbreiding, vervanging naar kunstgras etc.) Zodra op één van de criteria 'nee' wordt geantwoord dan is er ofwel geen sprake van (grote) noodzaak en/of mogelijkheid tot (fysieke) uitbreiding voor de buitensportvereniging ofwel is de buitensportvereniging nog niet klaar voor uitbreiding/ de volgende stap. Afhankelijk van de dan geldende situatie worden vervolgsenario's in kaart gebracht (ledenstop, plan van aanpak om groei op te kunnen vangen).
Ruimtebehoefte en bestemmingsplanruimte	Biedt het bestemmingsplan ruimtelijke mogelijkheden?	
Demografische ontwikkelingen i.r.t. ledenontwikkeling	Laat de ledenontwikkeling (groeioprognose) ook de toekomstige noodzaak zien?	
Vitaliteit 1. Leden 2. Organisatie, kader en vrijwilligers 3. Financiën 4. Beleid en strategie 5. Positief sportklimaat 6. Maatschappelijke oriëntatie	Staat er een vitale verenigingsstructuur die op de juiste manier gebruik maakt van de gemeentelijke sportaccommodatie?	

Bij een positief besluit wordt voor de financiering eerst binnen de huidige sportbegroting gekeken of er middelen zijn. Anders volgt een kadernota claim.

Ondergrens

Een buitensportvereniging zakt door de ondergrens bij structureel te weinig normteams (een buitensportvereniging heeft dan te veel velden, wat leidt tot inefficiënt gebruik van de accommodatie). Dit kan samengaan met onvoldoende vitaliteit en/of het niet voldoen aan de zakelijke en maatschappelijke verplichtingen. De afgelopen jaren is op diverse sportparken een optimalisatie traject ingezet en/of uitgevoerd gezien inefficiënt gebruik van ruimte.

Criteria	Toelichting	Conclusie
Behoeftbepaling van de buitensportvereniging	Is er sprake van te weinig normteams (inefficiënt gebruik van de accommodatie)? Norm van de sportbond is leidend.	Zodra er sprake is van te weinig normteams (inefficiënt gebruikt van de buitensportaccommodatie) in combinatie met het niet nakomen van zakelijke verplichtingen (financiën) neemt de gemeente actief het initiatief tot gesprek. Plan op maat met betrekking tot vitaliteit dient te worden opgesteld of conclusie over voortbestaan wordt genomen.
Vitaliteit 1. Leden 2. Organisatie, kader en vrijwilligers 3. Financiën 4. Beleid en strategie 5. Positief sportklimaat 6. Maatschappelijke oriëntatie	Worden er belemmeringen ervaren rondom een vitale verenigingsstructuur die op de juiste manier gebruik maakt van de sportaccommodatie?	

6.1.2 Afwegingskader renovatie buitensport

Renovatie van velden is een vraagstuk dat we los zien van een capaciteitsvraagstuk. De gemeente exploiteert buitensportvoorzieningen en stelt die beschikbaar aan de sportverenigingen. Deze voorzieningen voldoen aan de sporttechnische eisen van bonden die voor die velden gelden. Voorzieningen (velden) moeten daarnaast veilig zijn.

We hanteren een renovatieplanning (een meerjaren investeringsplan buitensport) om te zien wanneer welke velden in aanmerking komen voor renovatie. Het meerjaren investeringsplan is geen recht. In de regel willen we zo lang mogelijk gebruik maken van een accommodatie/veld, dus zolang dat sporttechnisch en veilig verantwoord is.

Soms betekent dat een renovatie uitgesteld kan worden met een of enkele jaren, maar het omgekeerde komt ook voor. De afschrijvingstermijnen die gehanteerd worden zijn dus niet bepalend voor de vervanging. Veiligheid en sporttechnische kwaliteit zijn leidend. De beoordeling of velden sporttechnisch voldoen gebeurt door onafhankelijke derden die hierin gespecialiseerd zijn.

Om de kwaliteit en veiligheid van sportaccommodaties in Nederland te borgen zijn er voor de georganiseerde sport materiaal technische-, constructieve- en sporttechnische eisen opgesteld waaraan de sportaccommodaties moeten voldoen. De minimaal hiervoor geldende eisen zijn vastgelegd in normen die door NOC*NSF zijn opgesteld of omschreven tot richtlijnen of reglementseisen van de sportbonden. Die verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente als het gaat om faciliteren van de sportvelden (voor de breedtesport). Als eisen aan sportvelden hoger worden vanwege het niveau waarop gespeeld wordt, dan is dat in eerste instantie een keuze van de bespelende vereniging.

6.1.3 Afwegingskader tennis en padel

De Dordtse tennisverenigingen hebben in 2019-2020 een gezamenlijke tennisvisie opgesteld. Deze tennisvisie is, volgens de tennisverenigingen, anno 2022 niet meer actueel. In Dordrecht is de tennissport zodanig georganiseerd dat realisatie, exploitatie en onderhoud van tennisaccommodaties bij de verenigingen zelf ligt. Dit blijft zo. Het optimaliseren van de accommodaties is een verantwoordelijkheid die verenigingen op dit moment zelf nemen, en in het verleden ook hebben gedaan. Uitzonderingen zijn de locaties waar bijvoorbeeld in verband met gebiedsontwikkelingen sprake is geweest van verhuizingen (DLTC/Thialf). Hier heeft de gemeente een actieve(re) rol op zich genomen, gezien de andere belangen. Op het moment dat er sprake is van gebiedsontwikkeling op huidige sportlocaties, worden, binnen de gebiedsontwikkeling, financiële middelen gereserveerd voor het compenseren en verhuizen van de betreffende sportvereniging(en).

Verschillende initiatiefnemers in Dordrecht richten zich op de ontwikkeling van padelbanen. Deze situatie vraagt een kader waarbinnen ontwikkeling van padelbanen kan plaatsvinden. We maken onderscheid tussen verschillende padelaanbieders.

Tennisverenigingen

We staan positief tegenover de ontwikkeling van padelbanen bij tennisverenigingen. In Dordrecht zijn zes tennisverenigingen actief, waarvan twee omnivereniging zijn. Hierbij is de tennisafdeling ook verenigingslid bij de KNLTB. Als op de bestaande locatie van een tennisvereniging de ontwikkeling van padelbanen mogelijk is, adviseren wij hierover positief. Uitbreiding van een bestaande locatie past hier ook bij. Hierbij moet wel gekeken worden naar de benodigde vergunningen (met name geluidshinder vraagt onderzoek) en de gewenste ontwikkelingen in het gebied of het sportpark. De vereniging is zelf verantwoordelijk voor dit traject. We zien dit als verfijning op het bestaand tennisaanbod.

Initiatiefnemers niet zijde tennisverenigingen

Ten aanzien van niet tennisverenigingen adviseren we negatief. Deze ontwikkeling wordt met name geïnitieerd vanuit financieel inkomsten perspectief, wat naar ons idee tegenstrijdig is met de ontwikkeling van de tennissport.

Commercieel initiatief

Commerciële partijen worden doorverwezen naar het loket van Dordt Onderneemt. Vanuit het sportbeleid heeft het de voorkeur om de padelsport in eerste instantie te huisvesten op de al bestaande banen binnen de verenigingsstructuur.

6.1.4 Afwegingskader verenigingshallen

De richtlijnen die in hoofdstuk 2 over de verenigingshallen genoemd zijn vormen de basis voor het afwegingskader dat we vervolgens hanteren.

In de komende jaren lopen een tweetal VHP-overeenkomsten af. Op dat moment vindt opnieuw een afweging plaats of de bestaande VHP-hallen nog wenselijk en toekomstbestendig zijn.

Om met deze situaties om te gaan zijn er afwegingskaders opgesteld, een afwegingskader voor VHP-hallen (renovatie/nieuwbouw) en een afwegingskader voor nieuwe sporthallen. Renovatie of nieuwbouw van een verenigingshal heeft daarbij altijd de voorkeur vanwege de eerdergenoemde thuisbasis van de sportvereniging.

De afloop van de bestaande VHP-overeenkomsten met de stichtingen zijn natuurlijke momenten waarop bekeken wordt of de VHP-hal nog wenselijk en toekomstbestendig is. De verwachte levensduur van de VHP-hallen is langer dan 30 jaar, wanneer deze op dat moment worden gerenoveerd.

Onderstaand afwegingskader verenigingshallen voor renovatie/nieuwbouw wordt gehanteerd. In het geval van renovatie kan 'nog steeds' worden toegevoegd aan de vraagstelling:

Voor het realiseren van een nieuwe sporthal is dubbelgebruik een voorwaarde. Dit betekent overdag bewegingsonderwijs en 's avonds en in het weekeinde sport. Om dat te realiseren maken we een koppeling tussen het sportbeleid en de integrale huisvestingsplannen voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs en gymzalen. Belangrijk hierbij is dat er inzicht is in gebruik en de bezetting van alle binnensportaccommodaties. Het samenbrengen van ontwikkelingen met betrekking tot huisvesting scholen/bewegingsonderwijs biedt kansen voor integrale, kosten efficiënte oplossingen, maar kan consequenties hebben voor de locaties van de VHP-hallen, sporthallen en gym- en spelzalen.

Afwegingsschema nieuwe sporthal

Is de sporthal wenselijk vanuit sportbeleid en -doeleinden? Is de behoefte noodzakelijk? Is de behoefte toekomstbestendig? Het aanbod sporthallen is passend voor Dordrecht (zie wegzuigende werking in de nota garantstellingen en leningen (november 2021)

Is de nieuwe sporthal wenselijk vanuit onderwijsperspectief? Heeft de sporthal substantieel onderwijsgebruik? Een sporthal heeft een functie voor onderwijs en verenigingssport.

Is de nieuwe sporthal wenselijk vanuit ruimtelijke ordening/stedenbouw perspectief?

6.2 Regelingen

In de afgelopen jaren zijn er geen gemeentelijke subsidieregelingen geweest waarvan sportverenigingen gebruik konden maken om te investeren in hun accommodatie of hun organisatie. Voor het versterken van de sportsector is dit echter wel nodig. Via subsidieregelingen wil de gemeente sportverenigingen financieel ondersteunen bij ontwikkelingen aan de sportaccommodatie of bij het professionaliseren van de organisatie. We zullen verenigingen ondersteunen welke regeling het meest past bij hun situatie. Daarnaast wordt de bijdrage aan stichtingen in het kader van de verenigingshallen gecontinueerd (en m.i.v. 2023 verhoogd). Tot slot is de brede regeling combinatiefuncties een belangrijke rijksregeling waarmee de gemeente uitvoering kan geven aan het sportbeleid.

6.2.1 Regelingen renovatie en/of nieuwbouw sportaccommodaties

Instrument 2a: Regelingen	Sportaccommodatie (renovatie en/of nieuwbouw)
BOSA: Bouw en Onderhoud Sport Accommodaties 2023	Het doel van deze landelijke subsidieregeling is het stimuleren van de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen voor sportverenigingen en sportstichtingen.
Subsidieregeling renovatie of nieuwbouw sportaccommodaties	We stellen in 2023 t/m 2026 een subsidie beschikbaar om renovatie of nieuwbouw sportaccommodaties mee te financieren. Er geldt een 1/3 regeling en een subsidieplafond.
Beleidsnota garantstellingen en leningen Gemeente Dordrecht	De gemeente Dordrecht faciliteert een instelling of organisatie bij het aantrekken van een lening door als gemeente op te treden als garantsteller voor de partij die het geld uitleent. Geldt in het bijzonder voor verduurzaming sportaccommodatie (zonnepanelen, warmtepomp e.d.)

BOSA: Bouw en Onderhoud Sport Accommodaties 2023

De regeling subsidieert 20% van de kosten voor de bouw en het onderhoud van sportaccommodaties, het beheer ervan en de aanschaf en het onderhoud van sportmaterialen. De subsidieaanvraag moet minimaal € 2.500 zijn en mag niet hoger zijn dan € 2.500.000 per kalenderjaar. Bepaalde maatregelen op het vlak van energiebesparing, toegankelijkheid, circulariteit, klimaatadaptatie en veiligheid worden extra gestimuleerd en kunnen zelfs een subsidie van 30% van de kosten (inclusief BTW) ontvangen.

Investeringen die worden gedaan ten behoeve van de bouw of het onderhoud van sportaccommodaties, of voor de aanschaf of het onderhoud van sportmaterialen. Ook de inhuur van extern personeel voor onderhoud en schoonmaak kan vanuit BOSA gesubsidieerd worden. Een van de voordelen van de BOSA is dat je zowel subsidie kunt aanvragen voor kosten die je van plan bent om te gaan maken (dan heb je offertes nodig), maar je kunt ook achteraf subsidie aanvragen voor kosten die je al hebt gemaakt. Daarbij geldt dat je een aanvraag kunt doen voor kosten van activiteiten die tot 12 maanden geleden zijn uitgevoerd.

Subsidieregeling renovatie/nieuwbouw sportaccommodaties Dordrecht 2023-2024

Voor het bedrag resterend na het verkrijgen van de BOSA-subsidie, stellen we de lokale subsidieregeling renovatie/nieuwbouw sportaccommodaties 2023-2024 in. Dit is dus een extra stimulans voor de renovatie/nieuwbouw van sportaccommodaties voor sportverenigingen.

De subsidieregeling vergoedt 1/3 van het resterend bedrag na de BOSA-subsidie. De overige 2/3 moet de vereniging zelf inbrengen.

We stellen de subsidieregeling voorlopig voor twee jaar vast met een intentie voor een verlenging van twee jaar. Er geldt een plafond per aanvraag van € 250.000. In de eerste twee jaar is maximaal € 1.500.000 gereserveerd. De subsidie is bedoeld voor:

- Renovatie/nieuwbouw van opstallen sportverenigingen (kantine, kleedkamers)
- Renovatie/nieuwbouw van binnensportaccommodaties sportverenigingen (uitzondering verenigingshallen)
- Renovatie/nieuwbouw van tennisbanen

De verenigingshallen kunnen geen subsidie aanvragen. Bij renovatie/nieuwbouw kan de VHP-bijdrage verhoogd worden (kadernota). Voor Sportverenigingen die in 2021 of 2022 substantieel en aantoonbaar hebben geïnvesteerd in de verduurzaming van hun accommodatie zal binnen de regeling een maatwerk oplossing worden gezocht.

Beleidsnota garantstellingen en leningen Gemeente Dordrecht

Garantieverlening is een belangrijk instrument om initiatieven met een publiek doel in Dordrecht te kunnen verwezenlijken. Kort samengevat faciliteert de gemeente Dordrecht een instelling of organisatie van de in de nota genoemde doelgroepen bij het aantrekken van een lening door als gemeente op te treden als garantsteller voor de partij die het geld uitleent. Hiermee kan de gemeente indirect het realiseren van maatschappelijke doelen ondersteunen.

Een dergelijk (financieel) beleidsinstrument past goed bij een tijdgeest waar overheden in toenemende mate kiezen voor een faciliterende rol en verantwoordelijkheid leggen bij het maatschappelijk middenveld. Er is echter een grens aan de financiële mogelijkheden van de gemeente om andere partijen te kunnen faciliteren bij financiering. Daarom zijn heldere afwegingskaders vastgesteld. Centraal staat de financiering van vastgoed, zodat de gemeente enige zekerheid heeft. Sportverenigingen vallen onder de doelgroepen die daar onder voorwaarden/ met limitering voor in aanmerking komen. Het plafond per aanvraag is € 250.000 en de aflossingstermijn is maximaal 10 jaar. Indien nodig worden de randvoorwaarden hiervoor nog aangepast.

Voorbeeld 1	Voorbeeld 2
Investeringskosten Subsidieregeling BOSA (20%) Investeringskosten na aftrek subsidieregeling BOSA 1/3 via subsidieregeling renovatie/ nieuwbouw sportaccommodaties Dordrecht 2/3 direct eigen inbreng	Investeringskosten Subsidieregeling BOSA (20%) Investeringskosten na aftrek subsidieregeling BOSA 1/3 via subsidieregeling renovatie/ nieuwbouw sportaccommodaties Dordrecht 1/3 direct eigen inbreng 1/3 via Garantstellingen en Leningen gemeente Dordrecht

6.2.2 Overige regelingen sportaccommodaties

Instrument 2b: Regelingen	Overige sportaccommodatie
Bijdrage verenigingshallen	Voor de exploitatie van de verenigingshallen ontvangen de stichtingen een jaarlijkse bijdrage.
Bijdrage exploitatie zwembaden	Stichting zwembad De Dubbel ontvangt van de gemeente een exploitatiesubsidie. De stichting Wantijbad Dordrecht krijgt een subsidie voor het onderhoud. Optisport ontvangt een exploitatievergoeding voor het publieke gedeelte van de Sportboulevard.
Subsidie huur zwembad	Er is een subsidie voor verenigingen/instellingen voor zwembadhuur. De subsidie bedraagt jaarlijks maximaal 37% van de kosten inclusief BTW die de exploitant van het zwembad Sportboulevard in rekening brengt voor de huur van het zwembad. Het subsidieplafond voor 2023 is € 142.138.

In het verleden kende Dordrecht een subsidie voor kleedruimten. De subsidie bedroeg maximaal 50% van de fictieve bouwkostenprijs per vierkante meter vloeroppervlak, vermenigvuldigd met het totale aantal vierkante meters van de gerealiseerde of verbouwde kleedruimtes. Deze regeling is beëindigd. Het is niet mogelijk om nog nieuwe aanvragen te doen. Er zijn nog enkele verenigingen die een bijdrage ontvangen, omdat de betaling van de subsidie plaats vindt in maximaal 30 jaarlijkse termijnen.

Bijdrage Verenigingshallenplan

Voor het versterken van de financiële positie van de verenigingshallen wordt de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage voor de stichtingen m.i.v. 2023 verhoogd van ca. € 320.000 naar ca. € 520.000. Naast de verhoging voor onderhoud is er sprake van een bijdrage voor vergoeding vrijwilligers en compensatie OZB-eigenaren (HARVO). Daarnaast wordt een bedrag vrijgemaakt voor inhuur van advies op MJOP, duurzaamheid e.d. Het grootste gedeelte van de extra bijdrage wordt verdeeld over de stichtingen ter versterking van de exploitatie. De verdeelsleutel van de extra VHP-bijdrage is als volgt:

1. Bijdrage van € 102.000 voor onderhoud;
2. Bijdrage van € 36.000 voor vergoeding vrijwilligers;
3. Budget van ongeveer € 37.000 voor compensatie OZB-eigenaren;
4. Bijdrage van € 25.000 voor adviezen (MJOP, fiscaal, duurzaamheid e.d.).

Nieuwe bijdragen vanaf 2023 per stichting

	Deltahal	De Dijk	Deetoshal	Fortiushal	Oranje Wit Hal	Totaal (afgerond)
VHP-bijdrage	€ 18.152	€ 43.606	€ 29.076	€ 147.478	€ 68.885	€ 307.000
VHP-compensatie OZB-huurder en energie *	€ 1.224	€ 2.449	€ 1.224	€ 3.673	€ 4.897	€ 13.467
VHP-compensatie OZB-eigenaren (0,2769 %) o.b.v. WOZ 2022	€ 4.320	€ 3.514	€ 9.719	€ 9.719	€ 8.750	€ 37.000
VHP/kk onderhoud Naar 20,75/m2	€ 9.800	€ 23.300	€ 14.900	€ 21.800	€ 31.900	€ 102.000
VHP-vergoeding Vrijwilligers	€ 7.200	€ 7.200	€ 7.200	€ 7.200	€ 7.200	€ 36.000
VHP-advies (MJOP, duurzaamheid, fiscaal)	pm	pm	pm	pm	pm	€ 25.000
VHP nieuw bedrag	€ 40.696	€ 80.069	€ 62.119	€ 189.870	€ 121.632	€ 520.467

* Jaarlijkse indexering wordt toegepast (2023 = 6,3%)

In bijlage 3 is het Verenigingshallenplan 2023 e.v. nader toegelicht.

Foto: Shapevision

6.2.3 Regelingen sterke sportverenigingen en sportparticipatie

Instrument 2c: Regelingen	Sterke sportverenigingen en sportparticipatie
Subsidieregeling professionaliseren	We stellen in 2023 t/m 2026 een subsidie beschikbaar om sportverenigingen te ondersteunen met de inzet van een professional met als doel binnen de club het vrijwillig kader te ondersteunen, begeleiden en waar mogelijk op te leiden. Het kan ook club overstijgend ingezet worden. Er geldt een subsidieplafond en een eigen bijdrage.
Brede Regeling Combinatiefuncties	Een Rijksregeling die de inzet van onder andere buurtsportcoaches mogelijk maakt.

Subsidieregeling professionaliseren van de sport

Het is onze ambitie om sport- en beweegaanbieders toekomstbestendig te maken. Het is echter steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden die bereid én geschikt zijn om te voldoen aan de toenemende wet- en regelgeving die bij hun functie komt kijken. Professionals, zoals clubkadercoaches, verenigingsmanagers en sportparkmanagers, kunnen hiervoor uitkomst bieden. Die professionals hebben tot taak om binnen de club het vrijwillig kader te ondersteunen, begeleiden en waar mogelijk opleiden.

Sinds 2022 voeren we samen met Next Volley en de Nevobo een pilot uit onder de term 'Superclub'. Alle drie de partijen betalen een derde van het totaalbedrag om een professional voor 24 uur per week in te zetten. Er zijn, via een samenwerkingsovereenkomst, duidelijke afspraken gemaakt over de inzet van deze professional. Op basis van de eerste ervaringen en landelijke ontwikkeling willen we meer clubs ondersteunen via de inzet van een professional. Het inzetten van een professional kan een cruciale schakel voor het voortbestaan van sportclubs in de huidige maatschappij. Hiervoor wordt een subsidieregeling uitgewerkt. Vanaf het sportseizoen 2023/2024 moet de regeling actief zijn. Uitgangspunt is dat er een samenwerking moet zijn tussen de club, bond en gemeente. Ook in de financiële en/of samenwerkingsafspraken.

We gaan de subsidie eerst voor twee sportseizoenen uitzetten. Er kunnen in 2023/2024 en 2024/2025 vijf initiatieven gesubsidieerd worden. Voor elk initiatief geldt dat er maximaal 0,6 fte (24 uur per week) vrijgemaakt wordt. Dit betekent een gemeentelijke bijdrage van € 12.000 per initiatief per jaar. Op basis van een evaluatie wordt gekeken of we na die twee jaar de subsidie weer openstellen voor nieuwe initiatieven.

Definitie: clubkadercoach, verenigingsmanager, sportparkmanager

In de eerste helft van 2023 worden landelijke profielen verwacht in het kader van professionaliseren van de sport. We hanteren nu de volgende termen:

1. Clubkadercoach: functionaris met de opdracht om een pedagogisch sportklimaat te stimuleren bij een sport- en beweegaanbieder;
2. verenigingsmanager: functionaris met opdracht om bij een sport- en beweegaanbieder de bedrijfsvoering goed te laten verlopen en het bestuur en commissies procesmatig te ondersteunen;
3. sportparkmanager: functionaris met als opdracht om de gemeenschappelijke wens van meerdere sport- en beweegaanbieders op een sportpark te coördineren en het organiseren van gezamenlijke activiteiten ten behoeve van het binden van nieuwe doelgroepen, het versterken van sport- en beweegaanbieders en het vergroten van de toeloop op en rond het sportveld.

Brede Regeling Combinatiefuncties

Sinds 2008 kunnen gemeenten met cofinanciering van het Rijk functionarissen inzetten die sport of cultuur combineren met ten minste één andere sector zoals onderwijs, zorg, welzijn of het bedrijfsleven. Het doel van deze landelijke regeling is Nederlanders te motiveren voor deelname aan sport en/of cultuur.

In Dordrecht worden de volgende functies uitgevoerd vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties:

Brede Regeling Combinatiefuncties	Toelichting
Buurtsportcoaches / Dordt Sportcoaches (circa 10 fte)	De Dordt Sportcoaches stimuleren sporten en bewegen voor iedereen en verbinden verschillende sectoren. Ook versterken en ondersteunen zij sport-, beweegaanbieders/ vrijwilligersorganisaties bij innovatie of het opzetten van specifiek aanbod.
Talentcoaches (circa 5,5 fte)	De talentcoaches zetten zich in op een specifieke tak van sport en begeleiden de sporters van de regionaal talentcentra.
Sportregisseurs (circa 3 fte)	De Sportregisseurs zijn in hun 'eigen' gebied het eerste aanspreekpunt voor sportaanbieders, (maatschappelijke) instellingen, ondernemers, bedrijven en bewoners. Het doel is om de vraag in kaart te brengen, samenwerking te bevorderen, partners aan elkaar te verbinden en ervoor te zorgen dat iedere bewoner in dit gebied de mogelijkheid heeft om aan sport mee te doen.

Per fte geldt een normbedrag van € 50.000. De rijksbijdrage van deze regeling is 40%. Voor 16 fte wordt de 60% gefinancierd vanuit structurele middelen uit de begroting sport. Voor 5 fte geldt dat de 60% cofinanciering vanuit sportbonden, onderwijs en maatschappelijke organisaties wordt opgehaald. Ook de inzet van deze sportcoaches leidt tot een professionalisering van de sportverenigingen.

6.3 Investerings in vitale sportparken

Het afwegingskader (3.1) bepaalt als eerste of er geïnvesteerd kan of moet worden in de capaciteit aan sportareaal bij een vereniging. Er kunnen echter ook gewenste ontwikkelingen op een sportpark zijn die niet persé één club betreffen, maar het geheel van het sportpark versterken. Dit kan zowel bij de wijksportparken als de sportparken in de Dordwijkzone het geval zijn. Hiervoor nemen we ontwikkelbudget op. Het initiatief kan liggen bij de sportaanbieders op het park, andere sportaanbieders of de gemeente. Voor de wijksportparken zijn de eerste ideeën/initiatieven bij de sportaanbieders opgehaald via het bureau Sport & Ruimte. Voor de Dordwijkzone loopt dit gelijk met het participatietraject voor deze gebiedsontwikkeling.

Instrument 3: investeringsdoelen	Toelichting
Ontwikkelbudget vitale sportparken	We hanteren een ontwikkelbudget om de sportparken te ontwikkelen tot vitale sportparken. Het betreft hier bijvoorbeeld de optimalisatie van de sportparken. Er zijn twee varianten: sportparken in de Dordwijkzone en de wijksportparken.
Investering sportveld verlichting (gemeentelijke sportveldverlichting)	We maken versneld een inhaalslag rondom het vervangen van conventionele sportveldverlichting (van de gemeente). In plaats van het vervangingsjaar af te wachten, vervangen we alle verlichting in 2023 en 2024.

6.4 Tarieven

In opdracht van de gemeente heeft Drijver en Partners een onderzoek gedaan naar het tarievenbeleid voor sportaccommodaties. Het betrof een inventariserend onderzoek op basis waarvan een nieuw tarieven- en subsidiebeleid voor sportaccommodaties opgesteld kan worden. Conclusie van het rapport (zie bijlage 5) is dat de huidige structuur gemoderniseerd moet worden. Er worden diverse aanbevelingen gedaan. Dit vraagt nog nadere uitwerking.

Uitgangspunt voor de verder uitwerking is dat we willen komen tot: Transparante en eenvoudig te hanteren tarieven voor alle gemeentelijke sportaccommodaties. En hierbij te komen tot rendabele tarieven zonder dat de betaalbaarheid voor lokale sportverenigingen in het geding komt.

Samenvatting regelingen en acties m.b.t. duurzaamheid:

- Gemeentelijke sportveldverlichting wordt vervroegd vervangen door ledverlichting;
- Landelijke BOSA regeling staat weer open voor investering in sportaccommodaties (ook voor duurzaamheid);
- De beleidsnota garantstellingen en leningen Dordrecht biedt sportverenigingen mogelijkheden om een lening te ontvangen voor duurzaamheidsinvesteringen (zonnepanelen, warmtepomp, ledverlichting);
- Naar aanleiding van een enquête onder sportverenigingen worden bij 10 sportverenigingen energiescans uitgevoerd;
- In de Sportboulevard wordt gestart met duurzaamheidsmaatregelen: onderdelen zijn: plaatsen zonnepanelen, aansluiting op stadswarmte HVC, ledverlichting en isolatie aanbrengen;
- Verenigingshallen kunnen een garantstellingsaanvraag indienen.

Financiën

In dit hoofdstuk geven we inzicht in de structurele financiële middelen op de begroting van sport. Om de sportsector te versterken en de eerder genoemde instrumenten in te zetten zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld. Aan de hand van een programmabegroting verdelen we deze incidentele en structurele middelen aan de twee genoemde programma's van deze sportvisie.

7.1 Structureel budget

De structurele middelen voor sport kunnen we onderverdelen in 3 categorieën:

Categorie structureel	Bedrag (saldo)
Accommodaties (sportboulevard, sportparken, verenigingshallen, subsidie zwembadhuur en kleedkamersubsidie)	€ 5.255.000
Sportstimulering en clubondersteuning (projecten, schoolzwemmen, talentontwikkeling, marketing en evenementen)	€ 548.000
Personeel en onderkomen (beheer en onderhoud sportaccommodaties, sport- en talentcoaches, sportregisseurs, excl. Beleidsteam)	€ 1.855.000
Totaal	€ 7.658.000

Daarnaast zijn voor de vervanging van onderhoudsmachines en kunstgras investeringskredieten opgenomen in de meerjarenbegroting. De omvang van de investeringskredieten in 2023 wordt mede veroorzaakt door reguliere pieken en dalen in de meerjarenbegroting en door het doorschuiven van investeringen op grond van waarnemingen 'in het veld' dan wel in afwachting van de ontwikkelingen (bijvoorbeeld op Schenkeldijk). Een actualisatie van het MJOP resulteert mogelijk in een spreiding van de kredieten.

Categorie investeringskrediet	2023	2024	2025	2026
Accommodaties (saldo per jaar)	€ 2.428.065	€ 420.600	€ 878.000	€ 167.000

Dekking

Deze structurele middelen worden gedekt vanuit de reguliere gemeentelijke begroting en de brede regeling combinatiefuncties (via de Algemene Uitkering). In dit overzicht zijn de gymzalen niet opgenomen omdat deze feitelijk bij 'onderwijs' thuishoren. 'Sport' zorgt voor optimalisatie in de bezetting van de gymzalen door het inplannen van avondgebruik door de sportverenigingen.

Voor de sportboulevard en de sportparken is het saldo (uitgaven minus verhuurinkomsten) gebruikt in bovenstaand overzicht.

7.2 Incidenteel budget

Om de sportsector te versterken zijn incidentele middelen voor de periode 2023-2026 vrijgemaakt. Daarnaast is er uit voorgaande periode nog gelabeld budget beschikbaar (bestemmingsreserve). We zetten de incidentele middelen op een rij. Om de ambities uit deze sportvisie te behalen zal er gedurende de komende jaren een beeld ontstaan welke incidentele middelen er na 2026 nodig zullen zijn. Het uitgangspunt is wel dat de sportvisie steeds meer met een goede structurele basis kan werken.

a) Politiek akkoord Sport + reservering begroting 2022

In het Politiek Akkoord 2022-2026 (PA 2022-2026)⁴ is € 4.000.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het sportbeleid. In de begroting 2022 is daarnaast een reservering van € 2.000.000 gemaakt voor urgente voorstellen.

b) Agenda 2030: Dordwijkzone (Stadspark XXL)

Voor de ontwikkeling van de Dordwijkzone is ongeveer € 51.000.000 gereserveerd. Hiervan is € 4.000.000 voor sport en accommodaties op het moment dat optimalisatie van ruimtegebruik bijdraagt aan de ambities van Stadspark XXL. De gemeenteraad beslist over de daadwerkelijke investeringen aan de hand van uitvoeringsplannen.

Door het optimaliseren van het aantal sportvelden kan financiële ruimte in de sportbegroting ontstaan. Wanneer de optimalisatie wordt bewerkstelligd door het aanleggen van kunstgrasvelden met incidentele middelen betekent de renovatie op termijn een verhoging van de structurele lasten. Het is van belang om in dit soort gevallen de structurele middelen voor beheer en onderhoud te verhogen.

Voor de ontwikkeling van de infrastructuur en de openbare ruimte op de vier grote sportparken binnen het Programma Dordwijkzone geldt dat de betreffende areaaluitbreidingen wordt gefinancierd vanuit de groei van het gemeentefonds (financiering beheer en onderhoud). De totale ontwikkeling in de Dordwijkzone is belangrijk voor sporten en bewegen, zowel georganiseerd en ongeorganiseerd.

c) Overige lokale budgetten

Uit de toekomstvisie sportparken 2015 is nog € 800.000 beschikbaar voor de inhuizing van FC Dordrecht amateurs (voorheen OMC) in het stadion. Voor de infrastructuur rondom het stadion van FC Dordrecht is ook nog € 1.700.000 gereserveerd.

d) Rijksmiddelen: Lokaal Sportakkoord en Preventieakkoord

Vanuit rijksmiddelen wordt sinds 2019 gewerkt aan de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord. In 2023-2026 is er jaarlijks ongeveer € 60.000 voor de gemeente Dordrecht beschikbaar. Op een vergelijkbare wijze is er ook een Lokaal Preventieakkoord. Een van de thema's hierbinnen is bewegen. Ook voor het preventieakkoord is jaarlijks € 60.000 beschikbaar. De looptijd van dit akkoord is nog niet bekend (loopt nu tot en met 2023).

De middelen onder a, b en c zijn gereserveerd (bestemmingsreserve) en zullen via concrete raadsvoorstellen worden 'opgehaald' (gevoteerd).

⁴ In het PA 2022-2026 is ook budget gereserveerd voor een zwemproject (€ 500.000) en voor gratis lidmaatschap voor de jeugd (€ 1.500.000).

7.3 Bestedingsplan per programma

Op basis van de incidentele middelen, stellen we voor de eerste periode (2023-2026) de volgende twee bestedingsplannen op.

Programmalijn 1	Een omgeving die Dordtenaren inspireert tot sport en bewegen		
	Incidenteel 2023-2024 totaal 2 jaar	Incidenteel 2025-2026 totaal 2 jaar	Dekking
Renovatie en nieuwbouw sportaccommodaties			
Realisatie Petanque accommodatie	€ 250.000	€ -	a) Reservering Begroting '22
Extra middelen VHP i.r.t. blaashal	€ 70.000	€ 70.000	a) Reservering Begroting '22
Reservering capaciteitsvraagstukken	€ 1.000.000	p.m.	a) PA 2022-2026 (sportaccommodaties)
Planvorming wijksporthallen	€ 100.000	p.m.	a) PA 2022-2026 (sportaccommodaties)
Subsidieregeling renovatie en/of nieuwbouw sportaccommodaties	€ 1.500.000	p.m.	a) Reservering Begroting '22 & PA 2022-2026 (sportaccommodaties)
Reservering fase 2 (2025-2026)	€ -	€ 1.780.000	a) PA 2022-2026 (sportaccommodaties)
Optimalisatie sportparken Dordwijkzone	€ 1.000.000	€ 3.000.000	b) Agenda 2030 Dordwijkzone
Reservering FC Dordrecht amateurs	€ 800.000	€ -	c) Toekomstvisie sportparken 2015
Infrastructuur rondom stadion	€ -	€ 1.700.000	c) Bestemmingsreserve
Renovatie en nieuwbouw VHP	p.m.	p.m.	
Duurzaamheid			
Vervangen conventionele verlichting voor led (gemeente)	€ 750.000	€ -	a) Reservering Begroting'22
TOTAAL	€ 5.470.000	€ 6.700.000	
DEKKING			
a) Reservering Begroting'22	€ 1.930.000	€ 70.000	
a) PA 2022-2026 (sportaccommodaties)	€ 1.740.000	€ 1.780.000	
b) Agenda 2030 Dordwijkzone	€ 1.000.000	€ 3.000.000	
c) Toekomstvisie sportparken'15	€ 800.000		
c) Bestemmingsreserve		€ 1.700.000	

Het bedrag dat voor 2025 en 2026 gereserveerd blijft (€ 1.780.000) zal in 2024 verdeeld worden over de drie geel gearceerde 'p.m.' posten PA 2022-2026 (sportaccommodaties).

Programmalijn 2	Een leven lang sportplezier voor iedere Dordtenaar		
	Incidenteel 2023-2024 totaal 2 jaar	Incidenteel 2025-2026 totaal 2 jaar	Dekking
Programmering			
Implementatie en monitoring	€ 60.000	€ 60.000	a) PA 2022-2026 (sportaccommodaties)*
Subsidieregeling professionaliseren sport	€ 180.000	€ 180.000	a) PA 2022-2026 (sportaccommodaties)*
Lokaal Sportakkoord 2023-2026	€ 120.000	€ 120.000	Rijksmiddelen Sportakkoord II
TOTAAL	€ 360.000	€ 360.000	
DEKKING			
a) PA 2022-2026 (sportaccommodaties)*	€ 240.000	€ 240.000	
d) Rijksmiddelen Sportakkoord	€ 120.000	€ 120.000	

(*) De reservering in het PA 2022-2026 (sportaccommodaties) is bedoeld voor sportvoorzieningen. De aanwending van deze middelen voor programmalijn 1 is een gewenste aanvulling van het doel van deze reservering. De aanvulling betreft het versterken van de sportverenigingen en het monitoren van de effecten van de sportvisie op het sportplezier en de sportdeelname.

8

Tijdspad in uitvoering

In de voorgaande hoofdstukken zijn de visie, ambitie en instrumenten voor het sportbeleid beschreven. Het college van Burgemeester en Wethouders gaat op basis van deze uitgangspunten aan de slag met de uitvoering.

Daarvoor worden de volgende stappen gezet.

1. De twee programmalijnen zoals beschreven in hoofdstuk 5 zullen in de eerste helft van 2023 door het college van Burgemeester en Wethouders worden vastgesteld. Via jaarlijkse raadsinformatiebrieven bij aanvang van het sportseizoen (september) wordt de Raad over de voortgang geïnformeerd.
2. De instrumenten die in hoofdstuk 6 genoemd staan krijgen een plek in de programmalijnen.
3. Voor een aantal instrumenten gaat een specifieke planning gelden:
 - a. Als het afwegingskader capaciteit buitensport moet worden toegepast vanwege het bereiken van de bovengrens en hierdoor een financieringsvoorstel ontstaan, dan wordt deze aan de Raad voorgelegd (kadernota);
 - b. Voorstellen qua optimalisatie die betrekking hebben op de sportparken in de Dordwijkzone (en ook gefinancierd worden uit het Programma Dordwijkzone) worden volgens afspraak ook aan de Raad voorgelegd;
 - c. De subsidieregeling nieuwbouw of renovatie verenigingsgebouwen zal na vaststelling van de sportvisie door de raad binnen drie maanden door het college van Burgemeester en Wethouders worden vastgesteld en opengesteld;
 - d. Met de sportverenigingen per sportpark zal jaarlijks het meerjarenonderhoudsplan gedeeld worden:
 - In het eerste kwartaal 2023 wordt een nieuw MJOP opgeleverd en deze zal besproken worden met de sportverenigingen;
 - In het tweede kwartaal 2023 wordt een brede schouw met de sportvereniging op het sportpark georganiseerd. Hierna wordt een planning gemaakt welke werkzaamheden aan tegelpaden, omheining van velden e.d. kan gerealiseerd.
 - e. Op basis van het vastgestelde sportbeleid en de schouw wordt een definitieve uitvoeringsagenda opgesteld. De sportregisseur van de gemeente stuurt dit aan;
 - f. Er wordt in 2023 gestart met het vervroegd vervangen van de conventionele veldverlichting van de gemeente door ledverlichting. Er wordt hierbij gekeken naar afstemming met andere onderhoudswerkzaamheden.
4. In september 2024 wordt een voorstel aan de raad gedaan van besteding van de gereserveerde middelen voor 2025 en 2026 (en het voteren van middelen Politiek Akkoord);
5. De sportdeelname en de beoordeling sportplezier zal minimaal 1x per twee jaar gemonitord worden (volgende april 2024). De verenigingsmonitor wordt ook 1x per twee jaar afgenomen (volgende najaar 2024).
6. In de tweede helft van 2023 volgt een discussienotitie/startnotitie over het tarievenbeleid, zodat voor de zomer van 2024 het nieuwe tarievenbeleid kan worden vaststellen.

Toekomstperspectief

Op basis van de visie, het programma en de instrumenten is een toekomstperspectief per sportpark opgesteld. In de bijlage 'Toekomstperspectief Vitale Sportparken' staan deze puntsgewijs opgesomd. Dit vormt de basis van de uitvoeringsprogramma's die per kalenderjaar met de sportverenigingen en verenigingshallen opgesteld worden. Hiervoor wordt 2-3 keer per jaar door de gemeente Dordrecht initiatief genomen om de betrokkenen bij elkaar te brengen.

**Dordt
Sport**

Bijlagen:

1. Trends en ontwikkelingen 'Zo sport en beweegt Dordrecht'
2. Toekomstperspectief sportparken
3. Verenigingshallenplan 2023 e.v.
4. Rapport Verenigingshallenplan
5. Rapport Tarieven
6. Lokale SROI Dordrecht

